

**UWAGI ZGŁOSZONE W WYNIKU KONSULTACJI ZEWNĘTRZNYCH
(Z UWZGLĘDNIENIEM REKOMENDACJI Z EWALUACJI PIW EQUAL)
do dokumentu**

Projekt zmian do „Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”

Zgłaszane uwagi, postulaty, propozycje – przed uwzględnieniem rekomendacji z raportu ewaluacyjnego PIW EQUAL

Lp.	Osoba / instytucja zgłaszająca	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (rozdział, podrozdział, punkt) – wersja z <u>20.08.2008</u>	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ (<u>odwołanie do wersji z 15.12.2008</u>)
KWESTIE OGÓLNE					
1.	UM Łódzkie	str.4 podrozdział 2 pkt2	Czy można doszczegółowić zapis o zmianach Wytycznych poprzez dodanie metryki zmian?	Pozwoli na sprawniejszą analizę dokumentu po zmianach	Tabela zmian zostanie wprowadzona przy kolejnej aktualizacji Wytycznych.
2.	FFW	Rozdz. 3, pkt. 5	Brak definicji podejścia innowacyjnego	W tekście Wytycznych znajdują się odniesienia do definicji podejścia innowacyjnego brak jest natomiast samej definicji	Na definicję podejścia innowacyjnego składają się zapisy podrozdz. 5.2.
3.	FFW	Rozdz. 6, pkt. 9	Zapis pkt. 9 odwołuję się do definicji podejścia innowacyjnego ...	Zapis ten należy pozostawić jedynie w przypadku zdefiniowania podejścia innowacyjnego (patrz pkt. 1, Formularza zgłaszania uwag)	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: j.w.
4.	FFW	Rozdz. 4, pkt. 2	Jest: „zadania związane z wdrażaniem projektów ... oraz z ich wyborem” Powinno być: „zadania związane z wyborem oraz z	Najpierw należy dokonać wyboru projektów a następnie je wdrażać	Uwaga uwzględniona.

			wdrażaniem projektów		
5.	ŚBRR	Rozdział 4, Podrozdział 1 – Zadania KIW	W tej części Wytycznych jako instytucja realizująca projekty innowacyjne i współpracy ponadnarodowej wskazywana jest IP.	W związku z możliwością zlecenia realizacji projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej IP II stopnia, proponuje się uwzględnieni w treści IP II stopnia.	Uwaga uwzględniona.
6.	ŚBRR	Rozdział 3- Wstęp, pkt. 5)	„...Należy zaznaczyć, iż nie są ta jedyne cechy tychże projektów,..”	Literówka	Uwaga uwzględniona.
7.	UM Lubelskie	Rozdział 2, Podrozdział 2 pkt. 1	Proponujemy uzupełnić zapis „Wytyczne są kierowane do wszystkich podmiotów uczestniczących we wdrażaniu PO KL, w tym do Instytucji Pośredniczących, Instytucji Pośredniczących II stopnia oraz beneficjentów i wnioskodawców.”	Zapis ten uzupełni zapisy wskazujące, kto jest odbiorcą wytycznych.	Uwaga uwzględniona.
8.	UM Lubelskie	Rozdział 4, pkt.3	Zapis „Wybór, kontrolę, monitoring oraz rozliczanie projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej Instytucje Pośredniczące mogą powierzyć wybranym Instytucjom Pośredniczącym II stopnia” proponujemy uzupełnić o: „w ramach realizowanych przez dane IP 2 Priorytetów”	Zapis ten dokładnie wyjaśni zakres odpowiedzialności w danym Priorytecie.	Uwaga nieuwzględniona. Zapis rozszerzony nie ma zasadniczego znaczenia – obowiązki IP2 regulowane są poprzez porozumienia, natomiast wprowadzenie zaproponowanej zmiany może spowodować problemy interpretacyjne – nie wszystkie IP2 odpowiadają za realizację Priorytetów, czasami są to jedynie niektóre Poddziałania / Działania.
9.	UM Lubelskie	Uwagi ogólne do wytycznych	Proponujemy w całych Wytycznych stosować ujednoczonego nazewnictwa tj. 1. „Projekt współpracy ponadnarodowej” 2. Postępowanie się w całym	Ujednoczona terminologia będzie zgodna z obowiązującą w ramach PO KL.	Uwaga częściowo uwzględniona Zapisy ujednoczono: Ad. 1 - terminologia ujednoczona już w wersji przekazanej do konsultacji

			dokumencie terminologią wnioskodawcy i beneficjenta, a nie projektodawcy i beneficjenta.		(20.08.2008) Ad. 2 – zastosowano termin projektodawcy w miejsce wnioskodawcy.
10.	UM Śląskie	Uwagi ogólne	Proponuje się, żeby Wytyczne zawierały także elementy dotyczące przygotowania proceduralnego IP do ogłaszania konkursów na projekty innowacyjne i ponadnarodowe (alokacja, wyliczanie wkładu własnego, tworzenie Planu Działania) oraz załączniki w postaci minimalnego wzoru umowy, wytycznych w zakresie tworzenia zasad dokumentacji konkursowej, zasad oceny (np. wraz ze wzorem Karty oceny projektu)		Uwaga częściowo uwzględniona Wzór umowy o współpracy ponadnarodowej oraz karty oceny będą dołączone do <i>Zasad dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL</i> . Wytyczne są dokumentem wyznaczającym ogólne ramy wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej: informacje dotyczące alokacji, wyliczania wkładu własnego czy zasad oceny muszą znaleźć się w innych dokumentach, jak poradniki przygotowywane przez KIW czy Przewodnik po kryteriach.
11.	UM Łódzkie	Str. 17 pkt 3	O jakie wytyczne KIW chodzi?	Proszę uszczegółwić.	Uwaga uwzględniona
IZ, KIW, KST					
12.	UM Lubelskie	Rozdział 4, pkt.5	Zapis „Instytucja Zarządzająca jest odpowiedzialna za zapewnienie wsparcia, zwłaszcza szkoleniowo-doradczego, dla działań innowacyjnych i ponadnarodowych, zarówno dla projektodawców i beneficjentów, jak i dla instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie PO KL.” Proponujemy przenieść do pkt. 1, a zdanie: „ W tym celu Instytucja Zarządzająca wyłoni	Uporządkuje to zakres odpowiedzialności Podmiotów odpowiedzialnych w projektach innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej.	Uwaga uwzględniona.

			Krajową Instytucję Wspomagającą, zwaną dalej „KIW” dołączyć do pkt. 4.		
13.	MEN	Rozdz. 4 pkt 3	Usunięcie zapisu: „W dalszej części wytycznych, gdy jest mowa o zadaniach Instytucji Pośredniczących, należy przez to zrozumieć także możliwość zlecenia zadania Instytucji Pośredniczącej II stopnia”	Zdanie poprzedzające mówi już o możliwości zlecenia zadań IP II i określa zakres tych zadań. Ponadto, przy braku wyodrębnienia rozdziału lub podrozdziału dotyczącego zadań IP taki zapis wydaje się niepotrzebny.	Uwaga nieuwzględniona. Zapis jest koniecznym wyjaśnieniem – pozwala uniknąć powtórzeń w całym dokumencie i wskazuje w sposób jasny, iż np. zadania / wsparcie skierowane do IP oznacza również IP2. Na taką potrzebę wskazują również pozostałe uwagi.
14.	MEN	Rozdz. 4 pkt 7 i 8	Prosimy o rozszerzenie zapisów dotyczących krajowych sieci tematycznych – obok ich zadań należy opisać ich strukturę.	„Wytyczne...” powinny możliwie kompleksowo regulować problematykę wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej, struktura sieci tematycznych nie została opisana.	Uwaga nieuwzględniona. Struktura sieci wiąże się ściśle z jej szczegółowymi zadaniami, które to zostaną opracowane przez KIW. Informacje w zakresie funkcjonowania sieci, ich struktury, zadań zostaną zamieszczone w oddzielnym dokumencie.
15.	UM Śląskie	Rozdział 4 – Podmioty odpowiedzialne	Proponuje się wskazać w oparciu o jakie kryteria merytoryczne (np. zasoby ludzkie, doświadczenie itp.), dokonywany będzie wybór podmiotów pełniących funkcję sekretariatu KST	Wytyczne w bardzo ogólny sposób określają, iż KST powinny zapewniać odpowiednie wsparcie merytoryczne dla projektów. Ponadto brak jest szczegółowych informacji o organizacji pracy KST, zgodnie z informacjami z Wytycznych można przypuszczać, że ich liczba oraz usytuowanie geograficzne będą ograniczone. W związku z tym, czy współpraca z nimi w głównej mierze odbywać się będzie poprzez stronę internetową mającą charakter platformy informacyjno-edukacyjnej?	Uwaga nieuwzględniona. Forma Wytycznych oznacza, iż dokument ten wskazuje jedynie <u>ogólne</u> ramy wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej. Wytyczne wskazują na podmioty odpowiedzialne za poszczególne zadania w zakresie powołania KST, w tym określenie wymogów, które będą musiały spełniać sekretariaty sieci. Wytyczne nie stanowią dokumentu, w którym należałoby wskazywać na opis zamówienia (biorąc pod uwagę, iż sekretariaty te mają zostać wybrane zgodnie

					z PZP). Wytyczne nie będą regulowały formy komunikacji. Kwestie te będą wyjaśniane na bieżąco w momencie rozpoczęcia funkcjonowania tych podmiotów i pojawienia się np. regulaminu pracy, bo to ten dokument jest właściwy do wskazywania tak szczegółowych informacji jak organizacja pracy.
16.	UM Łódzkie	Str. 7 pkt 8 b (drugie b)	Kiedy będzie trzeba wyłonić przedstawicieli beneficjentów? Czy IP to będzie robić?	Zapis niejasny, proszę uszczegółowić	Grupa robocza opracowuje obecnie założenia dotyczące sieci, w tym zasady wyłaniania jej uczestników (zgodnie z obowiązkami przypisanymi w Wytycznych). Na spotkaniu 08.12.2008 ustalono, iż wszyscy beneficjenci realizujący projekty innowacyjne będą reprezentowani w ramach sieci. Kwestie dotyczące struktury sieci, ich szczegółowych zadań, wyboru przedstawicieli zostaną wskazane w osobnym dokumencie.
17.	UM Lubelskie	Rozdział 4, pkt.8 lit. d	Proponujemy zapis: „wypracowanie efektywnych form dialogu między projektodawcami projektów innowacyjnych a decydentami politycznymi (...)”	Zdaniem IP projektodawca nie pasuje w tym katalogu.	Uwaga uwzględniona
18.	ŚBRR	Rozdział 4, Podrozdział 1 – Zadania KIW, pkt. 1 b), vi), pkt. 1 c), iii); str. 8 - 9	„koordynacja pomiędzy Instytucjami Pośredniczącymi...” – uszczegółowić charakter koordynacji.	Doprecyzowanie w treści wymienionych zadań.	Uwaga nieuwzględniona Katalog zadań KIW ma charakter otwarty. Forma Wytycznych oznacza, iż dokument ten wskazuje jedynie <u>ogólne</u> ramy wdrażania projektów

					<p>innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej.</p> <p>Wprowadzenie listy szczegółowych zadań mogłoby niepotrzebnie usztywnić system wdrażania tych projektów.</p> <p>Ponadto, zadania, w których konieczna będzie koordynacja KIW, mogą powstawać na bieżąco w związku z pojawiającymi się potrzebami (koordynacja w zakresie ogłaszania konkursów, wyboru projektów, mainstreamingu, weryfikacji strategii, promocji itd.).</p>
19.	WUP Rzeszów	Rozdział 9 – Wybór projektów Pkt 9.1 Str. 17	Za promocję działań innowacyjnych oraz ponadnarodowych odpowiedzialne będą Instytucje Pośredniczące oraz KIW.	Sugeruje się wpisać, iż za koordynację prac w zakresie promocji odpowiedzialna będzie KIW, natomiast IP będzie prowadzić działania uzupełniające, lokalne w zakresie promocji projektów innowacyjnych i ponadnarodowych.	Uwaga uwzględniona
20.	ZRP	Rozdział 4 punkt 5	Naszym zdaniem zadania KIW powinna realizować, wyodrębniona w tym celu jednostka w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego.	Na podstawie dotychczasowych doświadczeń z realizacji projektów ramach IW EQUAL wyrażamy wątpliwość, czy wyłonienie Krajowej Instytucji Wspomagającej (KIW) –jako osobnej jednostki - przez Instytucję Zarządzającą będzie mieć faktycznie pozytywny wpływ na realizację projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej. Obawiamy się, że może to mieć negatywne przełożenie przede wszystkim na przepływ informacji do beneficjentów projektów oraz wydłuży procedurę podpisywania	Uwaga nieuwzględniona Umowa z FFW została już podpisana na podstawie wcześniej skonsultowanych i zatwierdzonych Wytycznych.

				umów . Wyodrębniona w tym celu jednostka w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego powinna naszym zdaniem lepiej i sprawniej realizować przypisane dla KIW zadania.	
21.	UM Łódzkie	str 6 rozdział 4 pkt 5	Czy można doszczegółowić, kiedy IZ wyłoni Krajową Instytucję Wspomagającą?	Wiedząc kiedy będzie wyłoniony KIW, łatwiej będzie zaplanować pracę w ramach IP	Uwaga nieuwzględniona. Umowa z KIW została już podpisana. Ponadto, jest to rodzaj informacji, której nie mogą regulować Wytyczne.
PUNKTY KONTAKTOWE					
22.	OGÓLNE WYJAŚNIENIA DO WSZYSTKICH UWAG W TYM ZAKRESIE: funkcjonowanie samych punktów kontaktowych w praktyce wiąże się z wyznaczeniem w IP <u>osoby</u> , z którą będzie utrzymywany stały kontakt w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej. Powodem powołania punktów kontaktowych są względy praktyczne: ułatwienie kontaktu, przyspieszenie wymiany informacji, budowanie potencjału grupy osób, które będą specjalizowały się w IP w zakresie ponadnarodowości i innowacyjności, zapewnienie sprawnej komunikacji na poziomie UE. Wytyczne zostały zmodyfikowane – ograniczono rolę punktów do funkcji kontaktowej.				
23.	UM Śląskie	Uwagi ogólne	W związku z faktem, iż Wytyczne nakładają nowe obowiązki na IP, które w sposób bardzo ogólny wskazane są w Porozumieniu IZ z IP, proponuje się rozszerzyć zakres Porozumienia o m.in.: prowadzenie Punktów Kontaktowych		Uwaga nieuwzględniona IZ nie widzi potrzeby doprecyzowania zapisów porozumień – zadania IP w zakresie projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej są tożsame z zadaniami wskazanymi dla projektów standardowych i podobnie jak te pierwsze muszą odpowiadać specyfice tych projektów, co jednak nie oznacza, iż wszystkie zadania związane z projektami standardowymi są szczegółowo opisane w porozumieniach (służą temu inne dokumenty). Ponadto, próba tworzenia szczegółowego katalogu zadań związanych z realizacją projektów

					<p>innowacyjnych czy współpracy ponadnarodowej stwarza ryzyko, iż niektóre elementy nie zostaną uwzględnione, a będą mieściły się w kategorii obowiązków związanych z wdrażaniem tych projektów. Jednocześnie należy podkreślić, iż pełnienie roli punktów kontaktowych mieści się w zadaniach związanych z wdrażaniem projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej i nie stanowi dodatkowego zadania nałożonego na IP. Podobne rozwiązania funkcjonują np. w zakresie problematyki gender mainstreamingu – w tym przypadku również tworzona jest grupa robocza, w skład której wchodzi osoby wyznaczone do kontaktu w tym zakresie. Niemniej zadania te nie są wskazywane explicite w porozumieniach.</p>
24.	Marcin Buczek	4.2 Podrozdział 2, pkt. 2	<p>Punkty kontaktowe zostaną powołane przez Instytucję Zarządzającą na poziomie Instytucji Pośredniczącej. W wytycznych brak wskazania zależności pomiędzy IP a punktem kontaktowym.</p>	<p>Ponieważ katalog zadań punktów kontaktowych nie jest zamknięty, a IP mają zapisany szeroki zakres zadań w zakresie projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej, wskazane jest doprecyzowanie charakteru punktu kontaktowego i relacji do IP, w szczególności zaś powiązań organizacyjnych na etapie ustaleń do planów działań oraz prowadzenia polityki informacyjno-promocyjnej.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona – uzasadnienie w ogólnych wyjaśnieniach. Punkty kontaktowe, zgodnie z Wytocznymi, mają funkcjonować w ramach IP. Nie zachodzi zatem nakładanie się zadań, gdyż rola punktów kontaktowych wynika z zadań związanych z wdrażaniem projektów, o których mowa w uzasadnieniu.</p>

				<p>Dodatkowo, zapisy wytycznych wskazują na nakładanie się zadań IP z zadaniami punktu kontaktowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdział 4 pkt. 2 (Instytucje Pośredniczące, odpowiedzialne za zarządzanie Priorytetem, realizują <u>wszystkie zadania</u> związane z wdrażaniem projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej) - rozdział 9 pkt. 1 (Za <u>promocję</u> działań innowacyjnych oraz ponadnarodowych odpowiedzialne będą Instytucje Pośredniczące oraz KIW) 	
25.	UM Pomorskie	Rozdział 4, podrozdział 4.2, punkt 2	Proponujemy do treści punktu dodać informację wskazującą, iż na poziomie IZ działa krajowy punkt kontaktowy ds. projektów ponadnarodowych i innowacyjnych, który koordynuje działania punktów kontaktowych funkcjonujących na poziomie IP.	Proponowany zakres zmian ma na celu uściślenie informacji o punktach kontaktowych, poprzez wskazanie iż funkcjonowanie tych punktów odbywa się na dwóch poziomach: IZ i IP. Dotychczasowe zapisy w mało precyzyjny sposób określają odrębność krajowego punktu i podległych mu regionalnych punktów.	Uwaga uwzględniona
26.	ŚBRR		Z Wytycznych w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL wynika, iż na poziomie każdej Instytucji Pośredniczącej Instytucja Zarządzająca powoła punkty kontaktowe w zakresie innowacyjności i ponadnarodowości – na jakich zasadach i kiedy zostaną powołane te punkty.		<ul style="list-style-type: none"> - IZ wystąpi do IP w formie pisemnej z prośbą o wyznaczenie osób pełniących rolę punktów kontaktowych. - Rola punktów kontaktowych na poziomie Wytycznych koncentruje się na aspekcie informacyjnym w stosunku do innych IP, IZ, KIW, państw członkowskich. Inne zadania przypisane punktom kontaktowym przez

27.	UM Śląskie	4.2 Podrozdział 2 – zadania punktów kontaktowych	Proponuje się doprecyzować, w jaki sposób odbywać się będzie powoływanie punktów kontaktowych w IP i na jakiej zasadzie będą one funkcjonować	Współpraca punktów kontaktowych jako pośredniczących przy konsultowaniu przez beneficjentów z KIW strategii czy raczej punkty kontaktowe mieszczące się przy/ w IP powinny być zaangażowane również proces tworzenia, opracowywania strategii	poszczególne IP pozostają do ich decyzji.
28.	UM Śląskie	Rozdział 6 Projekty innowacyjne	Proponuje się doprecyzowanie zapisu o informacji, iż beneficjent korzysta ze wsparcia KIW przy opracowywaniu strategii za pośrednictwem lub przy pomocy punktu kontaktowego powołanego w IP, IP2	Patrz uzasadnienie nr 2	
29.	UM Śląskie	4.2 Podrozdział 2 – zadania punktów kontaktowych	Do zadań punktów kontaktowych proponuje się dodać koordynację współpracy beneficjentów z KIW na poziomie regionu	Zapewnienie wsparcia oraz przekazywanie informacji beneficjentom na poziomie regionu oraz danej IP, IP2 jako instytucji koordynujących wdrażanie POKL na poziomie regionów wpłynie na efektywność i skuteczność przekazywanych informacji, a także pozwoli na bieżące monitorowanie podejmowanych działań	
30.	UM Lubelskie	Podrozdział 4.2, pkt. 2	Prosimy o uszczegółowienie zapisu, iż „IZ powoła punkty kontaktowe w zakresie ponadnarodowości i innowacyjności na poziomie każdej IP”. Kto będzie odpowiedzialny za nadzór merytoryczny istniejących punktów? O ile obowiązek prowadzenia takiego punktu spadnie na IP, to czy zadania te będą mogły pełnić Punkty informacyjne	Wyjaśni to zasady funkcjonowania punktów kontaktowych.	Uwaga nieuwzględniona. Nie należy mylić punktów kontaktowych z punktami informacyjnymi EFS. Kwestia nadzoru, miejsca w strukturze pozostaje do decyzji IP i nie będzie regulowana na poziomie Wytocznych.

			i naboru wniosków działające w ramach struktury IP.		
31.	WUP Rzeszów	Rozdział 4.2 – Podrozdział 2 – Zadania punktów kontaktowych Str. 10	W celu koordynacji działań innowacyjnych i ponadnarodowych na poziomie krajowym Instytucja Zarządzająca powoła punkty kontaktowe w zakresie innowacyjności i ponadnarodowości na poziomie każdej Instytucji Pośredniczącej.	Należy wskazać charakter punktów kontaktowych. Czy powołane punkty kontaktowe będą traktowane jako osobna komórka organizacyjna urzędu? Czy pracownikami punktu będą automatyczne osoby działające w przedmiotowej grupie roboczej, czy może zostaną do nich zatrudnione nowe osoby?	
32.	WUP Rzeszów	Rozdział 4.2 – Podrozdział 2 – Zadania punktów kontaktowych Str. 10	Zadania poszczególnych punktów kontaktowych będą się koncentrowały w szczególności na: a) wsparciu przedstawicieli innych państw członkowskich w zakresie wdrażanych Priorytetów/Działań/ Poddziałań PO KL;	Nie jest jasna rola punktów kontaktowych w zakresie wspierania przedstawicieli państw członkowskich. Na czym będzie polegało wspieranie przedstawicieli państw członkowskich. Sugeruje się aby współpraca z przedstawicielami prowadziła KIW, a punkty wspierały jej działania w tym zakresie na zasadzie współpracy.	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie będzie miało charakter informacyjny. Zadanie to musi dotyczyć IP, gdyż to one odpowiadają za nabór wniosków, ogłoszenie konkursu i decydują, czy np. jako Instytucja Pośrednicząca są zainteresowane nawiązaniem współpracy w ramach sieci na poziomie UE. Pierwszy kontakt w kraju zazwyczaj ma miejsce na poziomie IZ i to rolę punktu kontaktowego na jej poziomie będzie koordynacja działań w tym zakresie i skierowanie zainteresowanych do IP odpowiedzialnej za dany obszar wsparcia w ramach PO KL.
33.	MPiPS	4.2 Podrozdział – Zadania punktów kontaktowych, 1a) Zadania punktów kontaktowych, 2	Zakres zadań punktu kontaktowego (IZ) oraz punktów kontaktowych na poziomie IP powinien być szczegółowo opisany.	Biorąc pod uwagę, że podobny zakres powinien być realizowany na co najmniej dwóch poziomach IZ, IP oraz KIW, istnieje realne zagrożenie dla przepływu informacji, spójnych informacji, spójnych interpretacji, jednolitego	Uwaga nieuwzględniona Punkty kontaktowe na poziomie IP mają za zadanie udzielać informacji bądź wskazywać inne osoby do kontaktu na poziomie ich województwa czy Priorytetu w

				<p>podejścia do zagadnień problemowych. Dodatkowo istnieje zagrożenie przesyłania beneficjenta z instytucji do instytucji. Taką rolę powinna pełnić KIW skoro ma zostać utworzona. Zapewni to spójność informacji, spójność interpretacji. Poza tym zdecydowanie bardziej korzystne dla partnerów zagranicznych jest kontaktowanie się z jedną instytucją, a nie kilkoma różnymi w zależności od tematu, problemu albo zakresu oczekiwanych informacji, czy pomocy.</p>	<p>komponencie centralnym w zakresie konkursów / projektów systemowych, za których ogłoszenie / realizację odpowiadają. Nie zachodzi zatem obawa o spójność zapisów i interpretacji.</p>
PROJEKTY INNOWACYJNE					
34.	WUP Rzeszów	Rozdział 3 – Wstęp Pkt 5 Str. 5	<p>„Projekty realizowane zgodnie z typami operacji wymienionymi w Szczegółowym Opisie Priorytetów PO KL 2007 – 2013 mogą charakteryzować się pewnymi innowacyjnymi rozwiązaniami, jednakże, składane w odpowiedzi na standardowy konkurs, nie są projektami innowacyjnymi w rozumieniu niniejszych Wytocznych”.</p>	<p>Propozycja zapisu: „Projektami innowacyjnymi w rozumieniu niniejszych Wytocznych nie są projekty realizowane zgodnie z typami operacji wymienionymi w Szczegółowym Opisie Priorytetów PO KL 2007 – 2013 które mogą charakteryzować się pewnymi innowacyjnymi rozwiązaniami, są jednakże, składane w odpowiedzi na standardowy konkurs”.</p>	Uwaga uwzględniona
35.	MPiPS	Rozdział 5 – Wybór tematów projektów innowacyjnych	Rozdział dotyczy również projektów ponadnarodowych (w pkt 8), nie tylko innowacyjnych (pkt 1-7)	Należy zmienić tytułu rozdziału odpowiadającego faktycznemu zakresowi informacji.	Uwaga uwzględniona
36.	WUP Rzeszów	Rozdział 5 – Wybór Tematów projektów innowacyjnych Str. 11	Pkt 5) Wybrane Tematy projektów innowacyjnych muszą być zgodne z celami poszczególnych Priorytetów PO KL i mogą dotyczyć zbliżonych	Zgodnie z Rozdziałem 6 „Projektów innowacyjne” projekty innowacyjne muszą być realizowane w dwóch etapach. Następnie pojawia się zapis że	Uwaga uwzględniona

			<p>obszarów problemowych, np. aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Jednak, w odróżnieniu od pozostałych projektów, projekty innowacyjne muszą być realizowane w dwóch etapach, o których mowa w rozdziale 6 pkt 4.</p> <p>Pkt 7) Poza realizacją projektów innowacyjnych w ramach wybranych Tematów jest możliwa realizacja projektów innowacyjnych, których celem jest upowszechnianie i włączanie do głównego nurtu polityki rozwiązań opracowanych w ramach innych programów lub innych Priorytetów PO KL</p>	<p>możliwe jest pominięcie etapu I i realizowanie projektu mającego na celu upowszechnienie i włączenie do głównego nurtu polityki dobrych praktyk wypracowanych w ramach innych programów czy też Priorytetów.</p> <p>Jak mają się do siebie te zapisy?</p> <p>Proponuje się zapisać to inaczej – w obecnej formie pojawiają się bowiem wątpliwości jak mają wyglądać te projekty, tzn. <u>musi</u> być dwa etapy czy jednak <u>powinny</u> być dwa etapy, a dopuszcza się realizację projektu który zakłada wyłącznie etap II.</p>	
37.	UM Pomorskie	Rozdział 5 pkt. 5)	Do treści punktu proponujemy dodać zastrzeżenie wskazujące wyjątek dotyczący projektów innowacyjnych o charakterze upowszechniającym, które nie są realizowane w ramach dwóch etapów	Proponowana zmiana ma na celu uściślenie różnicy w realizacji dwóch rodzajów projektów innowacyjnych.	Uwaga uwzględniona
38.	UM Pomorskie	Rozdział 5 pkt. 7)	Proponowana modyfikacja treści punktu: „ Poza realizacją projektów innowacyjnych w ramach wybranych Tematów jest możliwa realizacja projektów innowacyjnych o charakterze upowszechniającym, których celem jest włączanie do głównego nurtu polityki rozwiązań opracowanych w ramach innych programów lub Priorytetów PO KL, o których mowa ....” [wskazać odpowiedni punkt określający specyfikę w/w projektów]	Proponowana zmiana ma na celu jasne wyodrębnienie rodzajów projektów innowacyjnych zgodnie z zastosowaniem nazewnictwa występującym w Planie działania.	Uwaga uwzględniona

39.	UM Łódzkie	Str. 10 Rozdział 5 punkt 2	Mając powyższe na uwadze, wybór Tematów projektów innowacyjnych przez Instytucję Zarządzającą we współpracy z Grupą roboczą, o której mowa w podrozdziale 5.1, musi być dokonany przy udziale wszystkich zainteresowanych partnerów, w tym szczególnie partnerów społecznych i gospodarczych.	Zapis w projekcie wytycznych z 20 sierpnia 2008 nie wskazuje na jakim poziomie takie konsultacje mają się odbywać: czy na poziomie Instytucji Zarządzającej czy na poziomie Instytucji Pośredniczącej lub Instytucji Pośredniczącej II stopnia podczas wyboru tematów spośród tych przedstawionych przez Instytucję Zarządzającą i Grupę roboczą po zatwierdzeniu ich przez Komitet Monitorujący. Jeśli obowiązek wyboru tematów przy udziale wszystkich zainteresowanych partnerów mają także IP należy to jednoznacznie wskazać. Podobnie jeśli takiego obowiązku nie mają należy doprecyzować na którym poziomie ten obowiązek występuje.	Uwaga nieuwzględniona Rozdział ten reguluje zasady wskazywania Tematów dla projektów innowacyjnych obowiązujących dla wszystkich Priorytetów, nie dotyczy natomiast procedury przygotowania Planu działania i obowiązku wskazania przez IP, z listy Tematów zatwierdzonych przez KM, propozycji Tematów na które ogłosi w danym roku konkurs. Kwestie konsultacji wyboru Tematów na tym poziomie regulowane są przez inne dokumenty, wskazujące np. na konieczność konsultacji w ramach PKM czy też wynikają bezpośrednio z zasady partnerstwa, zgodnie z którą decyzje dotyczące m.in. wskazywania obszarów przewidzianego wsparcia powinny być konsultowane z wszystkimi zainteresowanymi stronami.
40.	UM Łódzkie	Str. 11 Rozdział 5 Punkt 4	Co dwa lata, na podstawie oceny dotychczas realizowanych projektów oraz zmieniającej się sytuacji w poszczególnych obszarach wsparcia, Tematy projektów innowacyjnych będą aktualizowane przez Instytucję Zarządzającą we współpracy z Grupą roboczą, o której mowa w podrozdziale 5.1 oraz przy udziale wszystkich zainteresowanych partnerów, w tym szczególnie partnerów	Zgodnie z zapisami w punkcie 1 oraz 2 rozdziału 5 zasadne byłoby także dokonanie aktualizacji Tematów projektów innowacyjnych przy udziale wszystkich zainteresowanych partnerów, co sprzyjać ma dopasowaniu tematów do rzeczywistych potrzeb i ma zapewnić zainteresowanie beneficjentów realizacją projektów innowacyjnych.	Uwaga uwzględniona Należy jednocześnie zaznaczyć, iż w grupie roboczej reprezentowane są wszystkie środowiska, podobnie jak w Komitecie Monitorującym, która jest jedynym gremium uprawnionym do zatwierdzenia Tematów i propozycji ich zmian.

			społecznych i gospodarczych.		
41.	UM Śląskie	Rozdział 5-Wybór Tematów projektów innowacyjnych	Proponuje się uzupełnienie opisu o informację, iż Tematy przyjęte dla projektów innowacyjnych powinny wynikać także ze strategii rozwoju regionu oraz doprecyzowanie, iż Tematy projektów innowacyjnych powinny mieścić się w ramach przyjętych strategii sektorowych odpowiadających poszczególnym obszarom wsparcia EFS	Nie zawsze strategię rozwoju regionów, w szczególności ich cele strategiczne określone są w sposób odpowiadający obszarom wsparcia EFS.	Uwaga częściowo uwzględniona - Wsparcie w ramach PO KL mogą uzyskać tylko te działania, które mieszczą się w obszarze wsparcia EFS. Kierunki określone w strategii regionu mogą zostać uwzględnione poprzez odpowiednie kryteria dostępu lub strategiczne, o ile mieszczą się w obszarach wsparcia EFS. - Uwzględniono drugą sugestię.
42.	UM Śląskie	Rozdział 5-Wybór Tematów projektów innowacyjnych	Proponuje się doprecyzowanie wyrażenia „ <i>lub innych Priorytetów PO KL</i> ” o następujący zapis „ <i>lub w ramach projektów standardowych realizowanych w ramach innych Priorytetów</i> ” oraz doprecyzowanie, iż możliwość ta ma zastosowanie w przypadku projektów innowacyjnych o charakterze upowszechniającym Ponadto, proponuje się w treści wytycznych doprecyzowanie zapisów dot. projektu innowacyjnego o charakterze upowszechniającym. Obecne zapisy nie pozwalają jednoznacznie stwierdzić, czy obowiązek upowszechniania i włączania w nurt polityki rezultatów wypracowanych w ramach projektu innowacyjnego jest obligatoryjny czy element włączania w nurt polityki krajowej odnosi się jedynie do	Zapis w sposób niejednoznaczny wskazuje czy chodzi w tym przypadku o możliwość promowania w ramach projektu innowacyjnego o charakterze upowszechniającym rozwiązań wypracowanych w ramach projektów standardowych realizowanych w innych Priorytetach.	Uwaga częściowo uwzględniona - Zapisy dotyczące projektów upowszechniających zostały doprecyzowane. - Nie wprowadzono zapisu dotyczącego doprecyzowania wyrażenia „ <i>lub innych Priorytetów PO KL</i> ” o zapis „ <i>lub w ramach projektów standardowych realizowanych w ramach innych Priorytetów</i> ” z uwagi na fakt, iż podobne sformułowanie zamykałoby katalog projektów wykluczając, np. inne projekty innowacyjne, indywidualne, współpracy ponadnarodowej. W zmodyfikowanym określeniu mieszczą się te wszystkie projekty. - Należy zauważyć, iż Wytyczne w podrozdz. 5.2 pkt 5 wskazują w kilku miejscach na zasadnicze znaczenie procesu włączania do polityki

			projektów upowszechniających?		i upowszechniania.
43.	UM Śląskie	Rozdział 5-Wybór Tematów projektów innowacyjnych	Proponuje się uszczegółowienie zapisu o informację, iż działania upowszechniające i włączające do głównego nurtu polityki rozwiązań opracowanych w ramach innych programów i Priorytetów dotyczą projektów innowacyjnych upowszechniających	Uzupełnienie o wskazane informacje spowoduje większą czytelność zapisu	Uwaga uwzględniona
44.	MEN	Rozdz. 5 pkt 4	Prosimy o dopuszczenie możliwości aktualizacji Tematów dla projektów innowacyjnych raz na rok, w miejsce proponowanej w zapisie aktualizacji co 2 lata.	Należy dopuścić możliwość realizacji projektów, których założenia i sposób realizacji są zgodne z przewidzianymi dla projektów innowacyjnych, ale nie wpisują się w pełni w żaden z obowiązujących w danym momencie Tematów. Specyfika projektów innowacyjnych wymaga elastycznego podejścia w tej sprawie, co może oznaczać nawet konieczność dopasowania Tematów do planowanych do realizacji projektów innowacyjnych. Aktualizacja Tematów co roku pozwoli na realizację większej liczby innowacyjnych projektów.	Uwaga nieuwzględniona Okres jednego roku nie pozwoli na weryfikację już wypracowanych rezultatów i stwierdzenie potrzeby aktualizacji Tematów. Należy jednocześnie zaznaczyć, iż Tematy w wielu przypadkach zostały określone w sposób bardzo ogólny, co otwiera możliwość realizacji różnych projektów.
45.	UM Łódzkie	str 10, punkt 2	Proponuję zostawić usunięty fragment, który wymienia podmioty, które uczestniczą w wyborze Tematów projektów innowacyjnych	Zaproponowany zapis ogranicza liczbę podmiotów, które uczestniczą w wyborze Tematów projektów innowacyjnych. Poprzedni zapis zabezpieczał prawo do wyrażania opinii dwie ważne grupy: środowisko naukowe i organizacje pozarządowe.	Uwaga nieuwzględniona Partnerzy społeczno-gospodarczy to organizacje pozarządowe i środowisko naukowe (zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju). Nie ma potrzeby dublowania zapisów.

46.	MPiPS	Rozdział 5 – Wybór tematów projektów innowacyjnych, pkt 2	Sugeruje się przywrócenie do składu grupy roboczej organizacji pozarządowych oraz środowiska naukowego.	Co prawda zapis „w szczególności” nie zamyka katalogu partnerów, ale usunięcie „organizacji pozarządowych oraz środowiska naukowego” w zasadniczy sposób zmienia pojęcie tego punktu, bo ww. wykreśleni nie zawierają się w definicji „partnerów społecznych i gospodarczych”.	
47.	UM Łódzkie	Str. 12 pkt 2	Wydaje się, że ze względu na specyfikę tematu, obecność ekspertów byłaby wskazana.		Taki też jest zapis w konsultowanych Wytycznych. Wprowadzenie obowiązku nie jest wskazane, gdyż nie każdy temat poruszany przez grupę wymaga wiedzy eksperckiej (jest ona również zapewniana przez jej uczestników).
48.	MEN	Rozdz. 5 pkt 5	Usunięcie zapisu: „Jednak, w odróżnieniu od pozostałych projektów, projekty innowacyjne muszą być realizowane w dwóch etapach, o których mowa w rozdziale 6 pkt 4”	Nie ma potrzeby kilkukrotnego podkreślenia w tekście konieczności realizacji projektu innowacyjnego w dwóch etapach.	Uwaga nieuwzględniona Informacja istotna z punktu widzenia porównania projektów standardowych i innowacyjnych.
49.	MEN	Rozdz. 5 pkt 6	Po zapisie „Instytucja Pośrednicząca może dokonać wyboru maksymalnie trzech Tematów dla danego Priorytetu w okresie obowiązywania Planu działania” dodać zapis „wskazując jednocześnie Temat, którego realizacja jest uważana przez daną Instytucję Pośredniczącą za priorytetową”	Zgodnie z wymogiem Instytucji Zarządzającej dotyczącego wskazania Tematu priorytetowego.	Uwaga nieuwzględniona Nie ma takiego wymogu.
50.	UM Pomorskie	Rozdział 5 punkt 1) str. 10	Proponujemy następujące brzmienie punktu 1): „Realizacja projektów innowacyjnych odbywa się w ramach zamkniętego katalogu tematów, które zostały określone w Załączniku nr 1 do niniejszych	W celu zachowania większej czytelności i przejrzystości Wytycznych, proponujemy zawrzeć podstawową informację wskazującą realizację projektów innowacyjnych w ramach wybranych Tematów. W związku	Uwaga uwzględniona

			<p>wytycznych. Tematy przedstawione są w podziale na obszary wsparcia EFS, zaproponowane przez Grupę roboczą, o której mowa w podrozdziale 5.1. Wybór tematów projektów innowacyjnych (obszarów poszukiwania nowych, skutecznych rozwiązań ma na celu wzmocnienie skuteczności projektów, które powinny odpowiadać na rzeczywiste potrzeby oraz mieścić się w ramach strategii sektorowych przyjętych dla poszczególnych obszarów wsparcia EFS. W przeciwnym przypadku, efekty działań innowacyjnych nie spotkają się z odpowiednim zainteresowaniem i w konsekwencji nie zostaną wykorzystane w praktyce.”</p>	<p>z powyższym proponujemy modyfikację treści punktu pierwszego oraz połączenie jej z treścią punktu szóstego, przy czym odniesienie do Uchwały KM, która zatwierdza listę Tematów proponujemy zawrzeć w nagłówku Załącznika nr 1. Powyższe rozwiązanie nie będzie wymagało zmiany treści pkt 6) w przypadku aktualizacji Tematów i zatwierdzenia ich kolejną Uchwałą. Wówczas zmiana dotyczyć będzie wyłącznie treści załącznika nr 1.</p>	
51.	UM Lubelskie	Rozdział 3, pkt. 5	<p>Po pkt. 5 proponujemy dodać pkt. 6 w brzmieniu: „6) W ramach PO KL podejście innowacyjne jest rozumiane jako: - nastawienie na wsparcie nowych, nietypowych grup na rynku pracy oraz rozwiązywanie problemu, który do tej pory nie był przedmiotem polityki państwa, - wykorzystanie nowych instrumentów w rozwiązywaniu dotychczasowych problemów na rynku pracy, w tym adaptacja rozwiązań sprawdzonych w innych krajach, regionach czy też innych kontekstach (np. w stosunku do innej grupy</p>	<p>Zapis ten, będący cytatem z PO KL, uporządkuje wiedzę dotyczącą podejścia innowacyjnego w Programie.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Rozdział ten ma charakter wstępu. Rozwinięciem zaproponowanych zapisów wskazanych w PO KL są informacje dotyczące wymiaru innowacyjności, wskazane przez grupę roboczą ds. kwestii horyzontalnych jako element definicji podejścia innowacyjnego.</p>

			docelowej); w tej kategorii mieści się także rozwój, modyfikacja dotychczas stosowanych instrumentów w celu zwiększenia ich adekwatności, skuteczności i efektywności”		
52.	UM Pomorskie	Rozdział 6 pkt 1)	Proponowana modyfikacja treści punktu „Celem projektów innowacyjnych jest poszukiwanie nowych, lepszych, efektywniejszych sposobów rozwiązywania problemów mieszczących się w obszarach wsparcia EFS, poprzez wypracowanie w ramach projektu innowacyjnych produktów przez które rozumie się również innowacyjne modele, narzędzia, instrumenty.”	Modyfikacja ma na celu określenia jednoznacznej treści podejścia innowacyjnego, która obejmuje produkt rozumiany jako model, narzędzie, instrument.	Uwaga częściowo uwzględniona - Charakter projektów upowszechniających nie pozwala na takie doprecyzowanie. - Definicja produktu została doprecyzowana
53.	UM Lubelskie	Rozdział 6 pkt. 2a	Innowacyjność produktu w wymiarze uczestnika projektu.	Innowacyjność produktu w wymiarze uczestników projektu jako samodzielny wymiar innowacyjności jest nieuzasadniona i wprowadza niejednorodność podziału. Tak określony wymiar innowacyjności siłą rzeczy musi pociągać za sobą innowacyjność w zakresie problemu (rozwiązania problemu) lub formy wsparcia o ile projekt innowacyjny ma zachowywać wskazaną dwuetapowość oraz wypracowywać efektywne i trwałe rozwiązania.	Uwaga nieuwzględniona Wytyczne wskazują, iż innowacyjność może przejawiać się w <u>co najmniej</u> jednym ze wskazanych wymiarów, co oznacza, iż innowacyjność danego rozwiązania będzie tym większa im więcej wymiarów dany produkt będzie obejmował. Mogą natomiast zdarzyć się sytuacje, w których jeden wymiar nie będzie automatycznie powiązany z drugim, jak zostało zasugerowane. Ponadto, podobne aspekty zostały zaproponowane i sprawdzone przez ewaluatora jako narzędzie badania innowacyjności danego

					rozwiązania.
54.	UM Lubelskie	Rozdział 6 pkt. 3	Precyzyjnego dookreślenia wymaga na czym polegać ma innowacyjność w skali lokalnej. Czy wypracowanie produktu innowacyjnego w skali lokalnej musi odpowiadać wdrożeniu także w skali lokalnej?	Doprecyzowanie wyjaśni, na czym dokładnie ma polegać innowacyjność w skali lokalnej.	Uwaga nieuwzględniona Kwestie te będą wyjaśniane na poziomie poradników KIW.
55.	UM Lubelskie	Rozdział 6 pkt. 3	Proponujemy zmianę brzmienia ostatniego zdania na: „projekty innowacyjne muszą uwzględniać realizację współpracy ponadnarodowej. W przypadku projektów systemowych Instytucja Pośrednicząca uwzględni komponent ponadnarodowy w ramach planowanego projektu. W przypadku trybu konkursowego IP wykazuje realizację współpracy projektu w partnerstwie ponadnarodowym bądź jako kryterium dostępu, bądź jako kryterium strategiczne.”	Zapis ten, będący cytatem z przesłanych przez MRR wyjaśnień dla IP i IP 2 wyjaśni tę sytuację dla pozostałych użytkowników niniejszych Wytocznych.	Uwaga nieuwzględniona Rozwiązanie, o którym mowa, wynika z ustaleń poczynionych w związku z opracowaniem Planu działania na 2009 rok – nie stanowi natomiast systemowego rozwiązania obowiązującego w całym okresie programowania. Powstało jako próba wypracowania kompromisu w momencie braku zainteresowania realizacją projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w przyszłym roku.
56.	MPiPS	Rozdział 4, pkt.6	Brak wyjaśnienia, co należy rozumieć pod pojęciem „włączania rezultatów do głównego nurtu polityki”, a w szczególności, co oznacza „główny nurt polityki”.	Należałoby wyjaśnić, co rozumiane jest pod pojęciem „główny nurt polityki”. Z doświadczeń programu Leonardo da Vinci i EQUAL wynika, że projektodawcy, zwłaszcza w projektach konkursowych, nie mają takiej wiedzy i w ocenie projektów na tym kryterium wiele projektów bardzo traci, bo nie ma odniesienia w jaki sposób i w jakim zakresie rezultaty / projekt wpisują się lub mogą wpisywać się w „główny nurt polityki”.	Uwaga nieuwzględniona Kwestie te będą szerzej wyjaśniane na poziomie podręczników i poparte przykładami.

57.	MEN	Rozdz. 6 pkt 4	Zmiana zapisu „Projekty muszą być nastawione na badanie i rozwój konkretnego produktu” na „Projekty muszą być nastawione na badanie i rozwój konkretnego produktu (modelu/narzędzia/instrumentu)”	Należy sprecyzować, co jest produktem projektu innowacyjnego (zgodnie z rozdz. 6 pkt 2) Zapis nie jest też uzasadnieniem dla następującego po nim zdania: „Stąd też każdy z projektów innowacyjnych musi być realizowany w dwóch etapach”	Uwaga częściowo uwzględniona - Zapis doprecyzowano w punkcie powyżej – nie będzie on jednak powtarzany w dalszej części Wytocznych. - Zapis co do etapowości zachowano jako znajdujący uzasadnienie: projekty innowacyjne zakładają badanie i rozwój, stąd potrzeba ich realizacji w podziale na etapy.
58.	MEN	Rozdz. 6 pkt 4	Zmiana zapisu: „Czas trwania: 3-8 miesięcy” na „Czas trwania: ok. 3-8 miesięcy”	Specyfika projektów innowacyjnych wyklucza narzucanie sztywnych ram czasowych poszczególnych etapów	Uwaga nieuwzględniona Zapis został wprowadzony przez Grupę roboczą ds. kwestii horyzontalnych w celu ujednoczenia wdrażania projektów na poziomie kraju.
59.	UM Lubelskie	Rozdział 6 pkt. 4 b (I etap)	Precyzyjnego dookreślenia wymaga określenie „dobór zróżnicowanych partnerów”. Czy jest to wymóg konieczny podczas tworzenia partnerstw?	Doprecyzowanie wyjaśni, na czym dokładnie ma polegać „dobór zróżnicowanych partnerów”.	Uwaga nieuwzględniona Zróżnicowanie partnerów może dotyczyć ich doświadczenia, zakresu działań, przydatności w kontekście włączenia do polityki, itd. Na poziomie Wytocznych zapis dotyczący wskazania zróżnicowania w kontekście obszaru problemowego jest wystarczający, gdyż wskazuje pewien ogólny kierunek. Kwestie te będą doprecyzowane, z uwzględnieniem przykładów, na poziomie podręczników KIW.
60.	WUP Rzeszów	Rozdział 6 – Projekty innowacyjne Str. 13	I ETAP - Diagnoza, budowanie partnerstwa (czas trwania: 3 - 8 miesięcy)	Proponuje się dopisać do opisu I ETAPU również „opracowanie strategii”- które stanowi jeden z wymaganych elementów tego ETAPU.	Uwaga częściowo uwzględniona: I etap przygotowania, II etap wdrożenia

61.	UM Lubelskie	Rozdział 6 pkt. 4	Precyzyjnego dookreślenia wymaga relacja pomiędzy strategią wdrażania produktu a II etapem projektu innowacyjnego testowaniem i upowszechnianiem opracowanego produktu.	Na poziomie wytycznych powinien zostać określony minimalny wzór/wymagania odnośnie strategii wdrażania opracowanego produktu z jednoczesnym wykazaniem jak opracowany wzór koresponduje z modelowanym w wytycznych 2 etapem projektów innowacyjnych – przekładalność tych 2 elementów w wymiarze konkret/projekt i model/etap.	Uwaga nieuwzględniona - Wzór, po jego opracowaniu przez KIW, będzie stanowił element Systemu realizacji PO KL.
62.	WUP Rzeszów	Rozdział 6 – Projekty innowacyjne Pkt. 4 Str. 13	Beneficjent może korzystać ze wsparcia KIW przy opracowaniu strategii	Na jakich zasadach beneficjent będzie mógł skorzystać ze wsparcia KIW, czy będzie wsparcie przy opracowywaniu całej strategii, czy tylko np. wydane opinii nt. braków w danej strategii.	Kwestie pomocy w opracowaniu strategii pozostają do uzgodnienia z KIW. Nie będą regulowane na poziomie Wytycznych. W opinii IZ powinny one przybrać formę wsparcia w przypadku pojawienia się kwestii problemowych, wymagających głębszej analizy, konsultacji. Mogą przybrać również formę szkoleń KIW czy opracowania programu szkoleniowego w zakresie tego, jak należy opracować strategię wdrażania projektu innowacyjnego.
63.	WUP Rzeszów	Rozdział 6 – Projekty innowacyjne Pkt 4 Str. 14	W przypadku nieprzedstawienia strategii przez beneficjenta Instytucja Pośrednicząca ma prawo rozwiązać umowę o dofinansowanie projektu	Co w takim przypadku z kosztami poniesionymi przez beneficjenta w celu opracowania strategii? Czy ma je zwracać?	Kwestie te będą regulowane w umowie o dofinansowanie projektu.
64.	FFW	Rozdz. 6 (tekst po pkt. 4c)	Jest: „w przypadku nie przedstawienia strategii przez beneficjenta Instytucja Pośrednicząca ma prawo rozwiązać umowę o dofinansowanie projektu „ Powinno być: „w przypadku nie przedstawienia strategii przez	Obecny zapis daje dowolność decyzji – IP ma prawo ale nie obowiązek rozwiązać umowę. Podczas gdy z dalszych zapisów „Wytycznych ...” wynika, że strategia jest warunkiem koniecznym do realizacji drugiego etapu projektu innowacyjnego.	Uwaga uwzględniona

			beneficjenta Instytucja Pośrednicząca/Instytucja Pośrednicząca II rozwiązuje umowę o dofinansowanie projektu,„		
65.	UM Śląskie	Rozdział 6 Projekty innowacyjne Zapisy dot. opracowywania strategii	Proponuje się wskazanie informacji, czy w procesie oceny strategii przez IP, w przypadku gdy pewne jej elementy nie odpowiadają przyjętym założeniom, dopuszcza się możliwość jej poprawy i czy w tym przypadku istnieje przesłanka umożliwiająca przedłużenie okresu realizacji I etapu?	W sytuacji gdy jedynie część strategii bądź pewne jej elementy nie odpowiadają założeniom projektu, proces negocjacji jej ostatecznego kształtu warunkującego przejście do II etapu realizacji projektu może być na tyle długi, iż przesunie w czasie harmonogram realizacji dalszych zadań tj. testowania, analizy itp. Czy już na etapie projektowania beneficjent powinien przewidzieć taką możliwość ?	Uwaga nieuwzględniona Co do zasady pierwszy etap realizacji projektu innowacyjnego powinien się zakończyć w okresie do 8 miesięcy. Ostateczna decyzja w tej kwestii należeć będzie do IP.
66.	UM Śląskie	Rozdział 6 Projekty innowacyjne Zapisy dot. opracowywania strategii	Proponuje się doprecyzować, czy korzystając z pomocy ekspertów przy opiniowaniu strategii, IP może korzystać z listy ekspertów przy MRR czy KIW wskaże odrębną listę ekspertów?		Uwaga uwzględniona
67.	UM Lubelskie	Rozdział 6 wyjaśnienie pomiędzy Etapem i II Etapem	Proponujemy zmienić brzmienie zdania na: „W tych działaniach może korzystać z ekspertów wskazanych przez KIW, <u>znajdujących się na liście MRR.</u> ”	Zapis ten, naszym zdaniem stanie się bardziej przejrzysty.	
68.	UM Lubelskie	Rozdział 6 wyjaśnienie pomiędzy Etapem i II Etapem	IP odpowiada za wydawanie opinii o jakości przygotowanej strategii projektu, jak również może korzystać ekspertów. Proponujemy na końcu tego akapitu dodać zdanie: „W tych przypadkach o zaangażowaniu eksperta z listy MRR w proces oceny projektu decyduje IOK”.	Zapis ten, naszym zdaniem stanie się bardziej przejrzysty.	

69.	UM Śląskie	II etap pkt b	Niejasny zapis dot. analizy rzeczywistych efektów testowanego produktu	Czy analiza rzeczywistych efektów testowanego produktu ma mieć charakter stricte analizy czy ewaluacji, która zakłada badanie czegoś z punktu widzenia przyjętych kryteriów, w celu usprawnienia?	Analiza w tym kontekście rozumiana jest szerzej i uwzględnia m.in. wyniki wcześniejszej fazy, tj. testowania, oraz ewaluacji zewnętrznej.
70.	MEN	Rozdz. 6 pkt 6	Zmiana zapisu: „Z partnerstwem powiązana jest też zasada zaangażowania w proces wypracowywania innowacyjnych rozwiązań przedstawicieli grup docelowych” na: „Z punktu widzenia skuteczności realizacji projektów innowacyjnych kluczowe znaczenie ma zasada zaangażowania w proces wypracowywania innowacyjnych rozwiązań przedstawicieli grup docelowych”	Analogicznie do zapisu w Rozdz. 6 pkt 5, należy wskazać, co zyskuje projekt innowacyjny realizowany z zachowaniem zasady empowerment (w Rozdz. 6 pkt 5 jest mowa o tym, co zyskuje projekt innowacyjny realizowany w partnerstwie)	Uwaga uwzględniona
71.	UM Lubelskie	Rozdział 6 pkt. 4 b (I etap)	Powinna być mocniej zaznaczona obecność zasady empowermentu w procesie realizacji projektów innowacyjnych tzn. wymieniona jako kluczowy element jednego z etapów tak jak to jest w przypadku partnerstwa. Proponujemy dodać zapisz PO KL: „Z partnerstwem związana jest te zasada empowerment – czyli zaangażowanie w proces wypracowywania innowacyjnych rozwiązań przedstawicieli grup docelowych. Uwzględnienie opinii najbardziej zainteresowanych osób daje większe szanse na dużo skuteczno wypracowywanego produktu. Dlatego te każdy projektodawca	Dyskusyjne jest usankcjonowanie obecności zasady empowermentu w procesie wdrażania projektów innowacyjnych przez powołanie się na jej powiązanie z zasadą partnerstwa, tym bardziej że partnerstwo traktowane jest jako element fakultatywny (uprawdopodobniający innowacyjność przez zaangażowanie wielu podmiotów) a zaangażowanie grup docelowych zgodnie z zapisami pkt. 4 obligatoryjnie powinno stanowić kluczowy element realizacji każdego projektu innowacyjnego z uwagi na skuteczność i adekwatność proponowanych rozwiązań.	Uwaga uwzględniona. - W Wytycznych wskazano na konieczność zaangażowania grup docelowych (w tym fazę, od której proces ten powinien się rozpocząć), co znajduje również odzwierciedlenie w zatwierdzonych przez KM kryteriach ogólnych. - Zmodyfikowano zapis, tak by nie wskazywał na połączenie z partnerstwem.

			musi przewidzieć odpowiedni form zaangażowania przedstawicieli grup docelowych.”		
72.	WUP Rzeszów	Rozdział 6 – Projekty innowacyjne Pkt 6.6 Str. 15	Z partnerstwem powiązana jest też zasada zaangażowania w proces wypracowywania innowacyjnych rozwiązań przedstawicieli grup docelowych (ang. <i>empowerment</i>).	Taki zapis nie jest zrozumiały. Dlaczego zasadę <i>empowerment</i> należy stosować tylko w przypadku zaangażowania partnera do projektu? Zasada zaangażowania grup zainteresowanych powinna być już wdrażana na etapie I – diagnozy i analizy projektu. Obecny zapis sugeruje, iż w przypadku nie wystąpienia partnerstwa zasada <i>empowerment</i> nie będzie realizowana. Wskazany zapis sugeruje również, iż partner jest przedstawicielem grupy zainteresowanej efektami projektu, jednakże nie ma podstaw, aby dokonywać takiego założenia tym bardziej, że w dokumencie nie wskazano żadnych ustaleń w tym zakresie.	Uwaga uwzględniona Zapis został błędnie zinterpretowany – w przypadku projektów innowacyjnych partnerem często będzie podmiot zainteresowany wykorzystaniem wypracowanego produktu i w tym sensie funkcjonuje powiązanie między zasadą <i>empowerment</i> a partnerstwem.
73.	MEN	Rozdz. 6 pkt 3 i 5	Prosimy o ostateczne określenie, czy realizacja projektu innowacyjnego musi, czy tylko może być realizowana w partnerstwie. Czy zapis ma się odnosić do wszystkich projektów, czy jedynie do projektów konkursowych lub systemowych. Jednocześnie – o jakim rodzaju partnerstwa jest mowa w pkt 5, czy chodzi o realizację projektu w partnerstwie, czy jedynie w partnerstwie ponadnarodowym.	Uwaga została zgłoszona w związku z pismem znak DZF-I-9220-1898/MG/08/10616 z dnia 22 października 2008 roku, nakładającym obowiązek realizacji projektów systemowych w partnerstwie ponadnarodowym oraz umieszczenia partnerstwa ponadnarodowego w kryteriach strategicznych lub dostępu w przypadku projektów konkursowych.	Zasada realizacji projektów innowacyjnych w partnerstwie (krajowym czy ponadnarodowym) nie została wprowadzona jako obowiązkowa w ramach PO KL na cały okres programowania. Rozwiązania przyjęte na 2009 r., których dotyczy wskazane pismo, są wynikiem kompromisu co do możliwości realizacji projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej

					w 2009 r.
74.	UM Opolskie	Str.11 pkt 7, str.13 pkt 4, str.16 pkt 8	Uwaga dotyczy projektów innowacyjnych, których celem jest upowszechnienie i włączanie do głównego nurtu polityki rozwiązań opracowanych w ramach innych programów lub innych Priorytetów PO KL. W pkt 8 str. 16 należy wymienić wszystkie elementy, które można pominąć w trakcie realizacji tego typu projektów np. opracowanie wstępnej wersji produktu, a nie tylko testowanie. A może dla tego typu projektów określić etapy realizacji wynikające ze specyfiki tego projektu.	Specyfika tego typu projektu jest inna niż „pełnego” projektu innowacyjnego.	Uwaga uwzględniona
75.	UM Pomorskie	Rozdział 6 nowy pkt. 3)	Proponuje się wprowadzenie nowego punktu informującego o dwóch rodzajach projektów innowacyjnych (zwykłych i charakterze upowszechniającym)	Wskazanie ma na celu rozróżnienie rodzajów projektów innowacyjnych, co jest uzasadnione w z uwagi na zakres rozdziału.	Uwaga uwzględniona
76.	UM Pomorskie	Rozdział 6 pkt 8)	Proponuje się usunąć punkt i wprowadzić informacje w nim zawarte do punktu który określa precyzyjnie projekty innowacyjne o charakterze upowszechniającym	Wskazanie ma na celu rozróżnienie rodzajów projektów innowacyjnych, co jest uzasadnione w z uwagi na zakres rozdziału.	Uwaga uwzględniona
77.	UM Pomorskie	Rozdział 6 pkt. 4)	Proponujemy wprowadzenie informacji wskazującej iż w punkt określa specyfikę jednego rodzaju projektów innowacyjnych – projektów zwykłych	Wskazanie ma na celu rozróżnienie rodzajów projektów innowacyjnych, co jest uzasadnione w z uwagi na zakres rozdziału.	Uwaga uwzględniona
78.	UM Pomorskie	Rozdział 6 pkt 4) ostatni wers	Proponujemy następujące brzmienie ostatniego zdania: „ w Załączniku nr 2 do Wytucznych przedstawiono schemat etapów	Wskazanie ma na celu rozróżnienie rodzajów projektów innowacyjnych, co jest uzasadnione w z uwagi na zakres	Uwaga uwzględniona

			obowiązujący przy realizacji innowacyjnych zwykłych”	rozdziału.	
79.	UM Pomorskie	Rozdział 6 nowy pkt po 4)	Proponujemy określić specyfikę realizacji projektów innowacyjnych o charakterze upowszechniającym poprzez wskazania iż ich realizacja odbywa się w ramach jednego etapu dotyczącego upowszechniania i włączania do głównego nurtu polityki (w oparciu o treść punktu d) w II etapie projektów zwykłych)	Wskazanie ma na celu rozróżnienie rodzajów projektów innowacyjnych, co jest uzasadnione w z uwagi na zakres rozdziału.	Uwaga uwzględniona
80.	MEN	Rozdz. 6 pkt 8	Zmiana całego zapisu na następujący: „W przypadku realizacji projektów, których celem jest upowszechnienie i włączenie do głównego nurtu polityki dobrych praktyk wypracowanych w ramach innych programów czy Priorytetów, można pominąć element testowania, natomiast ważne jest opracowanie sposobu wykorzystania przez przyszłych odbiorców danego instrumentu/metody, tzn. sposobu przenoszenia dobrych praktyk z poziomu projektu na poziom polityki”.	Rozdz. 5 pkt 7 wskazywał już na możliwość realizacji projektów innowacyjnych o charakterze upowszechniającym.	Uwaga częściowo uwzględniona - Zapisy dotyczące projektów upowszechniających zostały uporządkowane
81.	UM Lubelskie	Uwagi ogólne do wytycznych	Proponujemy dodać schemat realizacji projektów innowacyjnych, których celem jest upowszechnianie.	Schemat ten stanowi uzupełnienie istniejącego schematu.	Uwaga częściowo uwzględniona – W schemacie doprecyzowano, iż chodzi o projekty zakładające wypracowanie nowego produktu. Z uwagi na prosty schemat realizacji projektów upowszechniających, nie ma konieczności tworzenia

					odrębnego schematu.
82.	UM Łódzkie	Str. 13 Rozdział 6 Punkt 4	Projekty innowacyjne, z wyłączeniem projektów wskazanych w rozdziale 5 punkt 7 muszą być nastawione na badania i rozwój konkretnego produktu. Stąd też każdy z projektów innowacyjnych musi być realizowany w dwóch etapach.	Projekty upowszechniające nie muszą się składać z dwóch etapów, gdyż kwestię partnerstwa i badań oraz rozwoju konkretnego produktu są już zrealizowane i pozostaje upowszechnianie i włączanie do głównego nurtu polityki. Jeśli mimo wszystko projekty upowszechniające mają być realizowane w dwóch etapach należy to jednoznacznie wskazać, gdyż zapisy pozostawione w takiej wersji mogą być mylące.	Uwaga uwzględniona
83.	FFW	Rozdz. 6, pkt. 7	Jest: „Dopuszcza się przypadki, w których mimo realizacji projektu zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu oraz zasadami realizacji projektów innowacyjnych opracowywane produkty okażą się nieskuteczne”	Całe zacytowane zdanie należy usunąć. Zapis w zacytowanym kształcie daje możliwość finansowania przedsięwzięć, które z założenia nie muszą być skuteczne.	Uwaga nieuwzględniona Zasada „starannego działania”, do której zobowiązuje się beneficjent podpisując umowę, stanowi, iż musi on podjąć wszelkie działania przewidziane umową, by wydatkować środki zgodnie z przeznaczeniem.
84.	UM Lubelskie	Rozdział 6 pkt. 7	„Dopuszcza się przypadki, w których, mimo realizacji projektu zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu oraz zasadami realizacji projektów innowacyjnych, opracowywane produkty okażą się nieskuteczne. Należy jednakże podkreślić, iż niepowodzenia nie mogą wynikać z nieprawidłowego opracowania oraz zarządzania projektem”	Takie stwierdzenie nie powinno paść w dokumencie określającym podstawowe zasady wdrażania projektów innowacyjnych gdyż „programuje” ono ww. ryzyko. Podważa ono trochę rolę procesu oceny i kontroli projektów innowacyjnych (ocena wniosku o dofinansowanie, diagnoza i analiza jako kluczowy element I etapu realizacji projektu, rola KIW, kontrolowanie przez IP jakości strategii wdrażania produktu łącznie z możliwością rozwiązania umowy)	Nieskuteczność w tym przypadku nie dotyczy projektu tylko wypracowanego produktu i jego dalszego wykorzystania. Mogą bowiem pojawić się czynniki niezależne od beneficjenta, które spowodują, iż produkt okaże się nieskuteczny. Wszelkie działania wspierająco-kontrolne mają niwelować to zagrożenie, ale nie będą w stanie całkowicie go wyeliminować.

85.	UM Pomorskie	Rozdział 6 pkt 7)	Proponuje się do treści punktu dodać informację wskazującą iż z uwagi na specyfikę projektów innowacyjnych o charakterze upowszechniającym (które pomijają etap diagnozowania i testowania produktu) ryzyko realizacji tego typu projektów odnosi się do stopnia upowszechnienia produktu.	Wskazanie ma na celu rozróżnienie rodzajów projektów innowacyjnych, co jest uzasadnione w z uwagi na zakres rozdziału.	Uwaga częściowo uwzględniona (w obu przypadkach wskazano na możliwości skutecznego włączenia do polityki / praktyki)
86.	MEN	Rozdz. 6 pkt 9	Usunięcie Rozdz. 6 pkt 9	Zapis mówi o sposobie weryfikacji całej opisanej w rozdz. 6 koncepcji wdrażania projektów innowacyjnych, która została już dokonana. Nie należy opisywać w „Wytocznych...” sposobu ich przygotowywania.	Uwaga uwzględniona
87.	MPiPS	5.1 Podrozdział 1 – Grupa robocza, ust. 3 punkt c) Rozdział 6 – Projekty innowacyjne, ust. 9	Rozdział 5 zawiera informację, że Grupa robocza opracuje definicję podejścia innowacyjnego, zaś rozdział 6 zawiera informację o już opracowanej definicji. Włączenie do treści dokumentu definicji podejścia innowacyjnego.	Propozycja zastosowania konsekwencji czasów w celu zapewnienia klarowności dokumentu. Dotychczasowe zapisy powodują powstanie niejasnego komunikatu Brak definicji podejścia innowacyjnego istotnie utrudnia czytanie i interpretowanie zapisów wytycznych.	Uwaga uwzględniona Ponadto, należy zaznaczyć, iż w podrozdziale 5.2 wskazano na definicję podejścia innowacyjnego.
88.	UM Śląskie	Rozdział 9 - Wybór projektów	Proponuje się doprecyzować zapis w pkt 4 o wyrażenie „ <i>mając na uwadze także realną możliwość włączenia w nurt polityki</i> ”	Przy formułowaniu kryteriów odpowiadających idei <i>mainstreaming</i> należy mieć na uwadze także wykonalność włączenia wypracowanego produktu/metody do polityki krajowej	Uwaga nieuwzględniona Zapis mieści się w określeniu dotyczącym realności rezultatów.
89.	UM Lubelskie	Rozdział 9, podrozdział 1 pkt. 1	Proponujemy jako pierwsze dwa zdania w tym podpunkcie dodać zapis: „Projekty innowacyjne mogą być realizowane w ramach projektów konkursowych jak i systemowych. W przypadku	Zapis ten, będący cytatem z przesłanych przez MRR wyjaśnień dla IP i IP 2 wyjaśni tę sytuację dla pozostałych użytkowników niniejszych Wytocznych.	Uwaga nieuwzględniona Informacja o dwóch trybach znajduje się już w rozdziale 7. Natomiast pozostałe zapisy odnoszą się do konkretnej sytuacji, w której opis produktu nie został w Planie

			uwzględnienia projektów systemowych opis produktu powinien wskazywać konkretne założenia narzędzia planowanego do wypracowania, pozwalać na zweryfikowanie innowacyjności produktu i braku możliwości realizacji projektu w ramach standardowych typów operacji. Rezultaty powinny natomiast pozwalać na weryfikację tego, co zostanie osiągnięte w wyniku procesu upowszechniania i włączania do głównego nurtu polityki”		działania właściwie opisany.
PROJEKTY WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ					
90.	FFW	Rozdz. 7, pkt. 2	Jest: „tzn. jakich konkretnych efektów oczekuje się od współpracy oraz w jaki sposób współpraca ta wpłynie na osiągnięcie zakładanych celów projektu” Powinno być: „Jako wartość dodaną należy rozumieć konkretne produkty i rezultaty możliwe do osiągnięcia wyłącznie we współpracy ponadnarodowej, których nie udałoby się osiągnąć realizując projekt jedynie o zasięgu krajowym”.	Zaproponowany zapis precyzyjnie doprecyzowuje pojęcie wartości dodanej w odniesieniu do projektów Współpracy ponadnarodowej.	Uwaga częściowo uwzględniona - W zmodyfikowanych zapisach zwrócono uwagę również na cel
91.	UM Pomorskie	Rozdział 5 pkt. 8)	Proponuje się w całości usunąć treść punktu i dokonać prześnienia treści do rozdziału 7 dotyczącego projektów współpracy ponadnarodowej	Z uwagi na charakter rozdziału 5 dotyczącego wyłącznie Tematów projektów innowacyjnych odniesienie do projektów współpracy ponadnarodowej, nie znajduje uzasadnienia.	Uwaga uwzględniona

92.	MEN	Rozdz. 6 pkt 9ppkt a	Zmiana zapisu „współpraca pomiędzy projektami realizowanymi w różnych krajach” na „współpraca pomiędzy projektodawcami z różnych krajów”	Niewłaściwe sformułowanie, współpracy na pewno nie mogą nawiązać „projekty”, a jedynie „projektodawcy”	Uwaga nieuwzględniona Zapis wynikający z PO KL. Ponadto, modyfikacja zapisu zmieniałaby zasadniczo sens.
93.	UM Opolskie	Str.20 ppkt b	Należy usunąć zapis o treści: <i>w kompetencji Instytucji Pośredniczącej leży zdefiniowanie części wymogów na etapie przygotowania Planu Działania.</i>	Informacje nt. projektów z komponentem ponadnarodowym nie są zamieszczane w Planie działania.	Uwaga nieuwzględniona Informacje na temat projektów z komponentem ponadnarodowym zgłaszanym w odpowiedzi na ogłoszony konkurs są zamieszczane w Planie działania w części E.
94.	UM Opolskie	Str. 21 pkt 12	Należy doprecyzować zapis mówiący o tym jaka instytucja ocenia projekty współpracy ponadnarodowej Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczącej i Instytucji Pośredniczącej II stopnia.	Zapis nieczytelny.	Uwaga uwzględniona
95.	WUP Rzeszów	Rozdział 9 – Wybór projektów Pkt 12 Str. 21	W przypadku projektów współpracy ponadnarodowej Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczącej lub Instytucji Pośredniczącej II stopnia, wdrażanych w ramach Priorytetu X „Pomoc Techniczna”, za wybór oraz rozliczenie tych projektów odpowiedzialna będzie właściwa Instytucja Pośrednicząca lub Instytucja Zarządzająca w przypadku projektów współpracy ponadnarodowej realizowanych przez Instytucję Zarządzającą.	W tym punkcie niejasno został wskazany podmiot, który odpowiedzialny będzie za wybór oraz rozliczanie projektów realizowanych odpowiednio przez IZ lub IP. Proszę dookreślić tę kwestię.	
96.	MEN	Rozdz. 9, podrozdział 9.1	Dodanie zapisu mówiącego o konieczności przygotowania, po zakończeniu pierwszego etapu realizacji projektu innowacyjnego, strategii jego	Zapis o strategii znajdował się w wersji „Wytucznych...” z dnia 1.08.2008 roku. Poza tym, projekty innowacyjne, opatrzone ryzykiem, muszą	Uwaga nieuwzględniona Zapis dotyczący strategii został przeniesiony z części dotyczącej wyboru projektów, gdyż jest już elementem

			wdrażania, dokumentu warunkującego dopuszczenie danego projektu do drugiego etapu realizacji	podlegać szczególnie wnikliwej ocenie postępów ich realizacji; zakończenie pierwszego etapu realizacji stanowi tutaj moment kluczowy. Strategia jest bardzo ważnym środkiem minimalizacji ryzyka niepowodzenia.	wdrażania projektu i informacja ta, jako kluczowa, powinna znaleźć się w momencie omawiania etapów realizacji projektu innowacyjnego.
97.	KPRM	Rozdział 9, Podrozdział 2, pkt. 6 „Instytucja Pośrednicząca może rozszerzyć zakres informacji wymaganych o współpracy ponadnarodowej”	Postulujemy uzupełnienie (np. w formie przypisu), iż w przypadku Priorytetu V zadanie to realizują Instytucje Pośredniczące II stopnia	wprowadzenie przedmiotowej uwagi doprecyzuje sytuację w przypadku projektów ponadnarodowych realizowanych w ramach Priorytetu V (zgodnie z wyjaśnieniami IZ przekazanymi w piśmie z dnia 21 listopada 2007 r, sygn. DZF-I-9220-866-HK/07)	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z pkt. 2 podrozdz. 4.2 ilekroć w Wytycznych jest mowa o Instytucji Pośredniczącej można przez to rozumieć zlecenie zadania IP2. W przypadku części IP np. w kompetencji regionalnym zadania w tym zakresie zostały powierzone IP2, co nie jest doprecyzowane na poziomie Wytycznych.
98.	KPRM	Rozdział 9, Podrozdział 2, pkt. 7 „Umowa o współpracy ponadnarodowej powinna być zaakceptowana przez polską Instytucję Pośredniczącą			
99.	UM Pomorskie	Rozdział 9, Podrozdział 9.2, pkt a)	Proponuje się ujednoczenie nazewnictwa stosowanego w Planach działań z treścią Wytycznych, mianowicie „projekty autonomiczne” zastąpić nazwą „projekty wyodrębnione”	Propozycja ma na celu ujednoczenie nazewnictwa w Wytycznych z nazewnictwem występującym w Planie działania.	Uwaga uwzględniona
100.	UM Lubelskie	Rozdział 9, podrozdział 2 pkt. 1	Proponujemy dodanie zapisu: „Współpraca ponadnarodowa możliwa jest w ramach projektów konkursowych jak i systemowych. W przypadku projektów systemowych z rezultatów musi jasno wynikać iż beneficjent będzie adaptował lub wdrażał nowe/wspólne rozwiązania. Ponadto rezultaty muszą wskazywać co będzie adaptowane. Należy mieć na uwadze, iż wszelkiego rodzaju publikacje i opracowania	Zapis ten, będący cytatem z przesłanych przez MRR wyjaśnień dla IP i IP 2 wyjaśni tę sytuację dla pozostałych użytkowników niniejszych Wytycznych.	Uwaga nieuwzględniona Informacja o dwóch trybach znajduje się już w rozdziale 7. Natomiast pozostałe zapisy odnoszą się do konkretnej sytuacji, w której opis rezultatów nie został w Planie działania właściwie opisany.

			stanowią formę upowszechniania nabytych doświadczeń, ale nie decydują o adoptowaniu rozwiązań.”		
101.	UM Lubelskie	Rozdział 9, podrozdział 2 pkt. 9 c	Proponujemy usunięcie tego sposobu realizacji projektu.	<p>Inicjując proces rozszerzenia zakresu projektu o współpracę ponadnarodową (zmiany w projekcie) Beneficjent we wspomnianej sytuacji ponownie przedstawia obszar, cele, planowany termin nawiązania oraz szacunkowy budżet współpracy ponadnarodowej jako uzasadnienie dla nawiązania współpracy (powtarza informacje z wniosku o dofinansowanie?). Co stanowi podstawę do wydania decyzji IP o wyrażeniu zgody na poszerzenie zakresu projektu o współpracę ponadnarodową, co odróżnia przedstawienie możliwości nawiązania współpracy od uzasadnienia nawiązania takiej współpracy?</p> <p>Wątpliwości IP budzi także fakt, iż skoro wnioskodawca w przypadku składania projektu nie przewiduje realizacji komponentu ponadnarodowego, a w trakcie jego realizacji okazuje się, że istnieje taka potrzeba, to jak powiązać to z wcześniejszą diagnozą i analizą potrzeby realizacji projektu (pkt. 3.1 wniosku o dofinansowanie).</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Wytyczne wskazują, iż projektodawca na etapie składania wniosku nie przewiduje nawiązania współpracy i nie zamieszcza informacji w tym zakresie we wniosku lub zamieszcza informację o możliwości jej nawiązania, uprzedzając tym samym IP o możliwości zgłoszenia zmian. Informacje zawarte we wniosku w drugim przypadku mogą mieć charakter ogólny, natomiast w momencie zgłoszenia zmian beneficjent musi uzasadnić w sposób szczegółowy potrzebę wprowadzenia zmian, w tym konieczność zwiększenia budżetu.</p> <p>IP podejmuje decyzję o wprowadzeniu zmian do projektu w sposób tożsamy do postępowania w przypadku zmian zgłaszanych w ramach projektów standardowych (kwestia uzasadnienia, dostępnych środków itd.). Różnicą, przemawiającą na korzyść zmian dotyczących nawiązania współpracy ponadnarodowej, jest fakt, iż nawiązanie kontaktu z partnerem ponadnarodowym, jego wybór wymagają dłuższych przygotowań i</p>

					często wiążą się z konkretnym działaniem już na etapie wdrażania projektu.
102.	FFW	Podrozdz. 9.2, pkt. 9a	Jest: „Należy mieć na uwadze, iż z uwagi na ich specyfikę nie wszystkie typy projektów (operacji) wymienione ... „ Powinno być: „Z uwagi na specyfikę projektów Współpracy ponadnarodowej nie wszystkie typy projektów .... „	Błąd stylistyczny	Uwaga uwzględniona
103.	UM Małopolskie	Rozdział 9 – Wybór projektów, Podrozdział 2 – Wybór projektów współpracy ponadnarodowej	Zasadne byłoby doprecyzowanie jaką maksymalnie część projektu może stanowić komponent ponadnarodowy zgłaszany jako zmiana do wniosku o dofinansowanie projektu.	Mając na uwadze zachowanie pierwotnego kształtu projektu (który został pozytywnie oceniony i na realizację którego podpisano umowę o dofinansowanie realizacji projektu) zasadne wydaje się określenie maksymalnego obszaru, w ramach którego projekt może podlegać modyfikacjom, czy też maksymalnej wysokości (np. w sposób procentowy) o jaką może być zwiększona kwota dofinansowania.	Uwaga częściowo uwzględniona - Mając na uwadze różnorodność realizowanych projektów, a także szeroki zakres wsparcia PO KL, tworzenie zapisów o maksymalnym obszarze, w ramach którego projekt może podlegać modyfikacjom, może doprowadzić do ograniczeń i niejasności w interpretacji. Zakres zmian do projektów nie jest również regulowany w przypadku projektów standardowych, gdyż każdorazowo powiązany jest z realizacją celów danego projektu. - Wskazano maksymalną wartość zmian (do 30% wartości projektu).
104.	UM Warmińsko-Mazurskie	9.2 pkt 9)	Beneficjent jest zobowiązany do zgłaszania Instytucji Pośredniczącej w formie pisemnej zmian w Projekcie skutkujących koniecznością wprowadzenia korekt do umowy o współpracy ponadnarodowej. Zmiany podlegają akceptacji przez IP przed wprowadzeniem	Zapis nieczytelny	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowany zapis nie oddaje zapisów Wytycznych (brak powiązania z umową o dofinansowanie projektu).

			modyfikacji w życie.		
105.	UM Warmińsko- Mazurskie	9.2	Realizacja projektów współpracy ponadnarodowej składanych w trybie konkursowym możliwa jest na 3 sposoby: a), b), c)	Forma projektu przed konsultacjami z 01.08.2008 była bardzo czytelna i jasna.	Zmiany wprowadzone w Wytucznych wynikają z wcześniejszych sugestii zgłaszanych przez IP.
106.	MEN	Rozdz. 9, podrozdział 9.2, pkt 4	Doprecyzowanie następującego zapisu „Instytucja Pośrednicząca, określając zasady wyboru projektów współpracy ponadnarodowej, powinna mieć na uwadze elastyczność procedur i wymagań stawianych projektodawcom, którzy poszukiwać będą partnera poza granicami kraju”.	Zapis nie do końca zrozumiały, zbyt ogólny, trudno stwierdzić, jak ma to wyglądać w praktyce	Uwaga uwzględniona Zapis zostanie wykreślony i wskazany z wyjaśnieniem oraz odpowiednimi przykładami na poziomie dokumentów KIW.
107.	FFW	Podrozdz. 9.2, pkt. 4	Należy usunąć zapis pkt. 4	Niezrozumiała jest treść zapisu dotycząca elastyczności procedur i wymagań stawianych projektodawcom.	
108.	MEN	Rozdz. 9, podrozdział 9.2, pkt 8	Doprecyzowanie zapisu dotyczącego listu intencyjnego: jak ma wyglądać taki dokument, w jaki sposób ma być sporządzany, czy jest przewidziane opracowanie wzoru listu intencyjnego analogicznie do wzoru umowy o współpracy ponadnarodowej	Wydaje się zasadne dążenie do ujednoczenia dokumentów związanych z realizacją projektów, przynajmniej pod względem ich formy. Wzór listu intencyjnego jest szczególnie przydatny dla beneficjentów systemowych, którzy, zgodnie z „wytuczynymi...” również będą mieć obowiązek dołączania takiego listu.	Uwaga uwzględniona na poziomie innego dokumentu, tj. <i>Zasad dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL.</i>
109.	FFW	Podrozdz. 9.2, pkt. 11	Jest: „Koszty nawiązania współpracy ponadnarodowej poniesione przed podpisaniem umowy o dofinansowaniu projektu lub przed wprowadzeniem zmian w projekcie uznaje się za kwalifikowane pod warunkiem podpisania umowy o	Zaproponowany zapis jest bardziej czytelny z punktu widzenia sposobów realizacji projektów Współpracy ponadnarodowej, o których mowa w pkt. 9 b i c	Uwaga uwzględniona

			dofinansowanie projektu lub pod warunkiem akceptacji zmian przez Instytucję Pośredniczącą” Powinno być: „Koszty nawiązania współpracy ponadnarodowej poniesione przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu lub przed wprowadzeniem zmian w projekcie uznaje się za kwalifikowane pod warunkiem odpowiednio: podpisania umowy o dofinansowanie projektu lub akceptacji zmian przez Instytucję Pośredniczącą”		
110.	UM Łódzkie	Str. 21 Rozdział 9 Podrozdział 9.2 Punkt 10	... W tym przypadku zmiany podlegają pisemnej akceptacji przez Instytucję Pośredniczącą.	Wszelkie zmiany powinny być akceptowane przez IP w formie pisemnej, co pozwoli zachować kontrolę nad realizowanym projektem i umową i zapewni, że IP będzie miało pełną informację w zakresie realizowanego projektu.	Uwaga uwzględniona
111.	MPiPS	9.2 Podrozdział 2 – Wybór projektów współpracy ponadnarodowej	Proponuje się dookreślenie zapisów dotyczących sposobu wyboru Partnerów.	Zasady dokonywania wyboru partnerów, w szczególności partnerów zagranicznych jest to jeden z kluczowych nieuregulowanych obszarów dot. realizacji projektów ponadnarodowych. Z dotychczas dostępnych dokumentów lub interpretacji wynika, że wybór partnerów, zwłaszcza tych, którzy nie pochodzą z sektora finansów publicznych, powinien być dokonany z zachowaniem zasad konkurencji, przy czym nie ma obowiązku stosowania PZP. „Rekomendacje IZ dotyczące partnerstw w realizacji projektów w ramach POKL” w pkt. 12	Uwaga nieuwzględniona Kwestie te regulowane są w znowelizowanej ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

				odsyłają do „Wytucznych dot. projektów innowacyjnych i ponadnarodowych”, które to praktycznie nie regulują tej kwestii, zatem w praktyce należałoby zastosować w/w rekomendacje IZ. Pkt. 20-22 wskazują na konieczność zapewnienia jawności wyboru partnerów, sprowadzające w praktyce wybór partnera (-ów) do postępowania o charakterze konkursu, co wydaje się być pozbawione uzasadnienia.	
112.	MPiPS	9.2 Podrozdział 2 - Wybór projektów współpracy ponadnarodowej, pkt 9 - w aspekcie Rozdziału 8 i Rozdziału 9 pkt 2	Brak szczegółowych informacji dotyczących sposobu naboru i zasad wyboru projektów dot. współpracy ponadnarodowej w zakresie dot. beneficjentów realizujących projekty systemowe PO KL.	W projekcie dokumentu brak jest określenia szczegółowych zasad naboru i kryteriów wyboru projektów ponadnarodowych w aspekcie działań systemowych, szczególnie iż takie rozwiązania zostały szczegółowo określone dla trybu konkursowego.	Uwaga uwzględniona
FINANSOWANIE					
113.	MPiPS	Rozdział 10 - Finansowanie	Proponuje się jednoznaczne określenie, czy budżet wniosku (kwota dofinansowania) obejmuje wyłącznie wydatki wnioskodawcy (podmiot polski), czy budżet (kwota dofinansowania) obejmuje wydatki wszystkich partnerów uczestniczących w projekcie oraz doprecyzowanie sposobu rozliczeń w partnerstwie.	Kluczowe staje się wyjaśnienie, czy budżet projektu zgłoszonego w ramach PO KL pokryje wydatki wszystkich uczestniczących w nim partnerów, czy też będzie odnosił się wyłącznie do lidera (podmiotu polskiego), a partnerzy zagraniczni będą zmuszeni we własnym zakresie zapewnić sobie finansowanie. Będzie to rzutowało na możliwość tworzenia projektów partnerskich. Efektywnym rozwiązaniem jest realizacja projektów ponadnarodowych w oparciu o mechanizm programu Leonardo	Uwaga nieuwzględniona - Podobnie jak w przypadku partnerstw krajowych budżet wniosku obejmuje wszystkie wydatki w projekcie, które projektodawca chce pozyskać w ramach PO KL, co oznacza, iż w budżecie mogą zostać wskazane wydatki wyłącznie polskiego lidera jak i jego partnerów (kwestia ta jako znajdująca powszechne zastosowanie w ramach PO KL nie musi być wyjaśniana na poziomie Wytucznych). -Zgodnie z Wytucznymi

				<p>da Vinci. Projekt finansowany z budżetu danego kraju obejmował wydatki ponoszone przez wszystkie podmioty, w tym zagraniczne, tworzące partnerstwo, wspólnie realizujące działania od etapu tworzenia projektu, definiowania celów, poprzez działania, wdrażanie rezultatów. Również strona finansowa była bardziej efektywna, bo budżety partnerów w ramach projektu były kalkulowane w oparciu o wydatki niezbędne do wykonania działań przypisanych poszczególnym partnerom na etapie definiowania celów, zadań, wkładu merytorycznego partnerów. Takie podejście wymagało zaangażowania się partnerów na każdym etapie realizacji projektu, począwszy od przygotowania projektu, zdefiniowania ról i zadań potwierdzonych w listach intencyjnych, a następnie w poszczególnych umowach partnerskich.</p>	<p>koszty poniesione w ramach współpracy powinny być proporcjonalne do korzyści wynoszonych przez poszczególnych partnerów. Należy zauważyć, iż rekomendacja ta ma charakter miękkiej.</p> <p>- Kwestie rozliczeń będą wyjaśniane w poradnikach KIW.</p>
114.	MPiPS	Cały dokument	„Wytyczne w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych ....” nie uwzględniają informacji nt wkładu własnego wnioskodawcy.	<p>Zgodnie z propozycją szczegółowych kryteriów opracowanych przez grupę roboczą ds. kwestii horyzontalnych PO KL w projektach ponadnarodowych należy uwzględnić wkład własny w wysokości 5% wartości projektu – dotyczy projektów w trybie konkursowym.</p> <p>Proponuje się sprecyzowanie zapisu, czy jednostki finansów publicznych muszą zapewnić wkład własny, w jakiej formie i w</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Kryterium, o którym mowa zostało wskazane jako propozycja grupy roboczej do ewentualnego wykorzystania przez IP/IP2. Wkład własny nie stanowi zatem obowiązku. Do decyzji IP należy zatem, czy uwzględni dane kryterium czy też nie, podobnie jak doprecyzowanie zapisów w tym zakresie.</p>

				ramach jakich środków – jedyną formą może być wkład własny w kwocie pokrywającej wydatki na wynagrodzenia personelu zaangażowanego w realizację projektu oraz wydatki administracyjne i biurowe. Warunkiem jest dopuszczalność włączenia środków otrzymywanych przez jednostki finansów publicznych na ten cel (zgodnie z ustawą o finansach publicznych).	
115.	MPiPS	Uwaga dodatkowa	Zabezpieczenia dla środków wypłacanych partnerom.	Należałoby określić, czy w przypadku wypłacania środków partnerom wymagane będzie zabezpieczenie umowy o udzielenie finansowania projektu ponadnarodowego i w jakiej formie. W przypadku środków wypłacanych beneficjentom wsparcia umowy podlegają zabezpieczeniu na kwotę udzielonego wsparcia: <ul style="list-style-type: none"> - czy zabezpieczenie zobowiązany będzie zapewnić lider partnerstwa, - czy w przypadku partnerów zagranicznych będzie wymóg stosowania zabezpieczenia, a jeśli tak to w jakiej formie, - czy wzór umowy partnerstwa (wymagania minimalne) będzie określał formy zabezpieczeń pomiędzy liderem i partnerami, - wg jakiego prawa / regulacji będzie oceniane, jaki jest status partnera zagranicznego, czy należy on do sektora finansów 	Uwaga nieuwzględniona - Wzór umowy o współpracy ponadnarodowej, wykorzystany przez Polskę, a zastosowany we Francji i w Czechach, nie będzie regulował tych kwestii. Co do zasady koszty współpracy ponadnarodowej muszą być ponoszone proporcjonalnie do wyniesionych korzyści. W przypadku odstępstwa od tej zasady, we wniosku należy wskazać odpowiednie uzasadnienie. Ponadto, w takim przypadku polski projektodawca pokrywa wydatki bezpośrednio (nie dochodzi do przepływów finansowych). Stąd informacje w tym zakresie nie są wymagane. - Jedynymi załącznikami, których IP może wymagać od partnera ponadnarodowego, jest list intencyjny (na etapie składania wniosku) oraz umowa o współpracy ponadnarodowej (przed

				publicznych (w innych krajach regulacje w tym zakresie mogą się znacząco różnić). Należy tutaj również przewidzieć, jakie dokumenty wg regulacji narodowych mogą potwierdzać status podmiotu, kto je wydaje (rejstry podmiotów), konieczność tłumaczenia na język , w jakim składany jest wniosek o finansowanie projektu ponadnarodowego, 1) czy w przypadku refundowania poniesionych wydatków uzasadnione jest żądanie zabezpieczenia; pozostaje również do wyjaśnienia w jakiej formie. Jedyną formą może być gwarancja bankowa, przy czym są to dodatkowe koszty obciążające instytucję.	podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu).
116.	UM Łódzkie	Str. 21 Rozdział 10 Punkt 1	Doprecyzować od 1 do 5% środków – jakich środków konkretnie	Zapis w projekcie wytycznych nie wskazuje jednoznacznie z jakiej puli od 1 do 5% środków ma być wyliczane.	Uwaga nieuwzględniona Wytyczne wskazują, iż jest to 1%-5% w ramach Priorytetu.
117.	STOWARZYSZENIE POMOCY OSOBOM AUTYSTYCZNYM	Rozdział 10 – Finansowanie 1) W ramach każdego z Priorytetów od 1% do 5% środków zostanie przeznaczonych na realizację projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej.	Zasadnym byłoby, aby w obszarze Zatrudnienie i integracja społeczna, wysokość środków przeznaczonych na realizację projektów innowacyjnych wynosiła do 10%.	Aktywizacja zawodowa i społeczna grup docelowych wymagających szczególnego wsparcia, do której należą m.in. osoby z autyzmem wiąże się z poniesieniem znacznych nakładów finansowych. Wskazują na to doświadczenia podmiotów realizujących tego typu przedsięwzięcia.	Uwaga nieuwzględniona Zapis wynika z PO KL, jego wprowadzenie wymagałoby negocjacji z Komisją Europejską.
118.	UM Pomorskie	Rozdział 10, pkt 1)	Proponuje się uszczegółwić informacje o źródłach finansowania realizacji projektów innowacyjnych i współpracy	W związku z brakiem odniesienia w Planach działania w części finansowej do źródeł finansowania projektów innowacyjnych i ponadnarodowych, w opinii IP	Uwaga nieuwzględniona Kwestie te jako zbyt szczegółowe nie będą regulowane na poziomie Wytycznych. Zostaną

			ponadnarodowej w ramach poszczególnych Priorytetów.	zasadnym jest uszczegółowienie informacji w tym zakresie na poziomie Wytucznych.	Natomiast doprecyzowane na poziomie instrukcji do Planu działania.
119.	UM Lubelskie	Rozdział 10, pkt. 3	Proponujemy dodanie zapisu na końcu pkt. o brzmieniu: „Korzyści poszczególnych partnerów, jakie przynosi im współpraca ponadnarodowa są zapisane w liście intencyjnym i umowie, o której mowa w Podrozdziale 4.1 pkt. B ppkt. iv)”.	Zapis ten, naszym zdaniem, doprecyzuje zasady finansowania współpracy ponadnarodowej.	Uwaga nieuwzględniona We wzorze umowy wspólnej z innymi państwami członkowskimi nacisk został położony na wspólne cele i rezultaty, które pośrednio przekładają się na korzyści wynikające ze współpracy. W umowie znajduje się również część finansowa, która będzie pozwalała na porównanie wkładu finansowego partnerów do korzyści wyniesionych ze współpracy. Ponadto z wniosku o dofinansowanie projektu powinny w sposób jasny wynikać korzyści dla poszczególnych partnerów z nawiązanej współpracy, tak by umożliwić również ocenę racjonalności i zasadności poniesionych kosztów. Waga tych zapisów zostanie podkreślona na poziomie instrukcji do wniosku o dofinansowanie projektu. Nie ma potrzeby doprecyzowywania tych zapisów na poziomie Wytucznych.
120.	UM Lubelskie	Rozdział 10, pkt. 4	Proponujemy zmianę zapisu na: „ <u>Zabrania</u> się również dzielenia faktury (pro rata) pomiędzy partnerów z różnych krajów lub refakturowania”	Zapis ten, naszym zdaniem, doprecyzuje zasady finansowania współpracy ponadnarodowej i uniknie poszukiwania rozwiązań, w przypadku, gdy faktura zostałaby faktycznie podzielona”.	Uwaga nieuwzględniona Obecny zapis pozwala na elastyczność.

121.	WUP Rzeszów	Rozdział 10 – Finansowanie Str. 22	Finansowanie współpracy ponadnarodowej powinno być oparte na zasadzie, zgodnie z którą koszty współpracy ponadnarodowej są ponoszone przez poszczególnych partnerów ponadnarodowych <u>proporcjonalnie do korzyści</u> , jakie przynosi im współpraca ponadnarodowa.	Jak określać korzyści i proporcjonalność do nich?	Uwaga nieuwzględniona Wytoczne wskazują pewien kierunek działania i ogólne możliwości. Ocena korzyści wynoszonych przez poszczególnych partnerów w stosunku do kosztów odbywa się w powiązaniu z uzasadnieniem, celami i rezultatami projektu. Nie jest możliwe wskazanie
122.	UM Łódzkie	str 22 ,pkt 3	Dla beneficjenta niejasna może być zasada według której koszty współpracy ponadnarodowej są ponoszone przez poszczególnych partnerów ponadnarodowych proporcjonalnie do korzyści jakie przynosi im współpraca ponadnarodowa	Należy doprecyzować zapis, o jakie korzyści chodzi. Czy chodzi tylko o podział środków finansowych?	szczegółów na poziomie Wytocznych. Kwestie te, wraz z przykładami, określone zostaną na poziomie dokumentów opracowanych przez KIW.
123.	FFW	Rozdz. 10, pkt. 3	Jest: „Finansowanie współpracy ponadnarodowej powinno być oparte na zasadzie, zgodnie z którą koszty współpracy ponadnarodowej są ponoszone przez poszczególnych partnerów ponadnarodowych proporcjonalnie do korzyści, jakie przynosi im współpraca ponadnarodowa ” Powinno być: „Finansowanie współpracy ponadnarodowej powinno być oparte na zasadzie, zgodnie z którą koszty współpracy ponadnarodowej są ponoszone przez wszystkich partnerów ponadnarodowych ”.	Z uwagi na brak możliwości wymiernego oszacowania korzyści zapis był niejasny i trudny do zrealizowania.	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowany zapis wprowadzałby zbyt sztywne reguły finansowania projektów współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL.

124.	FFW	Rozdz. 10, pkt. 5	Jest: „Możliwe jest również rozwiązanie, w którym partnerzy podzielą koszty realizacji wspólnego zadania proporcjonalnie do środków finansowych będących w ich dyspozycji, czy też proporcjonalnie do korzyści wynikających z realizacji tego zadania przez poszczególnych partnerów, np. w przedstawionym powyżej przykładzie podział kosztów pomiędzy dwóch partnerów może przedstawiać się następująco: 75 i 25” Powinno być: „Możliwe jest również rozwiązanie, w którym partnerzy podzielą koszty realizacji wspólnego zadania proporcjonalnie do środków finansowych będących w ich dyspozycji, np. w przedstawionym powyżej przykładzie podział kosztów pomiędzy dwóch partnerów może być następujący: 75 i 25”	J.w.	
ZAŁĄCZNIKI					
125.	UM Lubelskie	Załącznik 3	Proponujemy dodać zapis „IP + eksperci (opcjonalnie)” dla czynności „opracowanie poprzez projektodawcę strategii/(...)”	Uwzględnienie ekspertów wynika z treści niniejszych wytycznych.	Uwaga nieuwzględniona Zapis dotyczący strategii został usunięty jako niemieszczący się w procedurze wyboru.
126.	FFW		Nie znaleźliśmy żadnego odwołania w samym tekście "Wytycznych ... " do Załączników nr 3 (Schemat wyboru projektów innowacyjnych w trybie		Uwaga uwzględniona

			konkursowym) i nr 4 (Schemat wyboru projektów współpracy ponadnarodowej w trybie konkursowym). Może należałoby się odwołać do powyższych Załączników w pkt. 9.1 Podrozdział 1 - Wybór projektów innowacyjnych i w pkt. 9.2 Podrozdział 2 - Wybór projektów współpracy ponadnarodowej.		
127.	ZRP	Załącznik 1 – Tematy Projektów Innowacyjnych część „Zatrudnienie i Integracja Społeczna „, pkt 1) c)	proponujemy uzupełnić punkt o zapis „... w tym zawodami rzemieślniczymi ”	Zachęcanie do nauki w zawodach rzemieślniczych powinno przyczynić się w znacznym stopniu do aktywizacji zawodowej grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. W wielu zawodach rzemieślniczych istnieje spore zapotrzebowanie na wykwalifikowaną siłę roboczą.	Uwaga nieuwzględniona Tematy zostały zaakceptowane przez Komitet Monitorujący, stąd nie ma możliwości wprowadzania zmian na poziomie Wytocznych. Temat w obecnym brzmieniu umożliwia uwzględnienie zawodów rzemieślniczych.
128.	ZRP	Załącznik 1 – Tematy Projektów Innowacyjnych część „Edukacja i Szkolnictwo Wyższe”, punkt 1 c, e	W podpunkcie „c” proponujemy uzupełnić podpunkt o zapis „... oraz w rzemieślniczych szkołach zawodowych ” W podpunkcie „e” proponujemy uzupełnić podpunkt o zapis „... w tym potrzebami kształcenia w zawodach rzemieślniczych „	Wspieranie i modernizacja nauki w zawodach rzemieślniczych powinny przyczynić się do wzrostu zainteresowania nauką zawodu w rzemiośle, co będzie mieć pozytywny wpływ na redukcję stopy bezrobocia w najbliższych latach.	Uwaga nieuwzględniona Tematy zostały zaakceptowane przez Komitet Monitorujący, stąd nie ma możliwości wprowadzania zmian na poziomie Wytocznych.

Zgłaszane uwagi, postulaty, propozycje – z uwzględnieniem uwag zgłoszonych w konsultacjach oraz rekomendacji z raportu ewaluacyjnego PIW EQUAL

Lp.	Osoba / instytucja zgłaszająca	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (rozdział, podrozdział, punkt) – wersja z	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko IZ (<u>odwołanie do wersji ostatecznej</u>)
-----	--------------------------------	--	-------------	--------------------	--

15.12.2008

KWESTIE OGÓLNE

129.	WUP Rzeszów	Cały dokument	Brak sprecyzowania pojęcia projektodawcy i beneficjenta	W dokumencie rozróżniono beneficjentów i projektodawców . Nie podano jednak jaka jest różnica między tymi grupami .	Rozróżnienie stosowane w ramach całego PO KL. Projektodawca to podmiot składający wniosek, beneficjent – podmiot, który podpisał umowę o dofinansowanie projektu.
130.	UM Lubelskie	1.1 pkt. d 2.2 pkt. 2	Dokument odwołuje się do ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.		Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: niejasne jest co miałyby zostać zmienione. Ponadto, fakt odwoływania się do zapisów ustawy nie stoi w sprzeczności z innymi zapisami dokumentu.
131.	UM Lubelskie	9 pkt. 1	Czy obowiązek zapewnienia realizacji projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach każdego Priorytetu PO KL zarządzanego przez daną IP dotyczy także PD na rok 2009 r.	Zapisy niezgodne z założeniami przyjętymi przy konstruowaniu PD na rok 2009.	Wytyczne MRR wskazują ogólne zasady. We wskazanym punkcie jest mowa o uwzględnieniu realizacji tych projektów w ramach wszystkich Priorytetów, co oznacza perspektywę całego okresu programowania. Rozwiązania przyjęte na dany rok muszą uwzględniać te zapisy, co nie oznacza, iż realizacja tych projektów jest obowiązkiem w każdym roku obowiązywania Planu działania, o czym świadczy fakt zaakceptowania Planów działania na 2009 r., które nie uwzględniały projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej.

INSTYTUCJE

132.	UM Opolskie	Rozdział 4, Podrozdział 5, punkt 2 -3, str. 11 oraz w całym dokumencie gdy mowa jest o instytucjach już istniejących i wykonujących określone zadania.	Wydaje się, że należałoby używać czasu teraźniejszego w stosunku do istniejących podmiotów zamiast czasu przyszłego (np. <i>Grupa robocza składać się będzie...</i> lub <i>Do zadań Grupy roboczej...będzie należeć...</i>)	Grupa robocza ds. horyzontalnych PO KL już funkcjonuje i wykonuje swoje zadania.	Uwaga uwzględniona
133.	WUP Dolnośląskie	Rozdział 4, Podrozdział 1- Zadania Instytucji Zarządzającej	Proponuje się doprecyzowanie zapisu czy punkty kontaktowe w zakresie innowacyjności i ponadnarodowości powoływane będą tylko na poziomie każdej IP czy w przypadku delegowania zadań wybranym Instytucjom Pośredniczącym II stopnia na poziomie IP 2.	Zapis w sposób niejednoznaczny wskazuje na jakim poziomie powoływane będą punkty kontaktowe w zakresie innowacyjności ponadnarodowości.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Wytyczne MRR w sposób jasny wskazują, iż punkty kontaktowe będą powołane na poziomie IP. Zgodnie z zapisami podrozdziału 4.2 pkt 2 IP może powierzyć zadania IP2. Zasadą będzie, by funkcjonował jeden punkt kontaktowy na województwo.
134.	MEN	Rozdz. 4, 4.1, pkt 1	Doprecyzowanie lub usunięcie zapisu dot. zadań IZ: „do jej zadań należy zapewnienie wsparcia, zwłaszcza szkoleniowo-doradczego, dla działań innowacyjnych i ponadnarodowych, zarówno dla projektodawców i beneficjentów, jak i dla instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie PO KL”.	- Zamiast wyrażenia „działania innowacyjne i ponadnarodowe” należy konsekwentnie używać wyrażenia „projekty/działania innowacyjne i współpracy ponadnarodowej” - Prosimy o odpowiedź, czy IZ zapewniać będzie wsparcie samodzielnie (np. organizować szkolenia), czy może w tym zapisie kryje się zasadniczo powołanie przez IZ KIW, która będzie realizować te zadania. Czy wsparcie KIW ma być „dodatkowe”, czy raczej podstawowe? Jeżeli IZ ma wspierać realizację projektów poprzez KIW, zapis wydaje się zbędny i powodujący niejasności	Uwaga częściowo uwzględniona Uzasadnienie: - Używanie zapisu „działania innowacyjne i współpracy ponadnarodowej” ma na celu uniknięcie zbyt dużej liczby powtórzeń w dokumencie. Proszę spojrzeć chociażby na pierwsze zdanie we wskazanym punkcie. - Zapisy te zostały uporządkowane po uwzględnieniu uwag IP. Kolejny punkt doprecyzowuje, iż w celu zapewnienia wsparcia, o którym mowa w pkt. 1, IZ wyłania KIW. I to ta instytucja będzie prowadzić

					<u>wszystkie</u> działania związane ze wsparciem różnych podmiotów. Zadaniem IZ po wyłonieniu KIW jest nadzór nad jej działalnością, o czym mowa w pkt. 3 podrozdziału 4.3. Zapis w pkt. 2 został zmodyfikowany.
135.	MEN	Rozdz. 4, 4.1, pkt 2	Zmiana zapisu: „realizacja projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej wymaga dodatkowego wsparcia...”	Zgodnie z uwagami powyżej: KIW nie jest dodatkowym wsparciem, a raczej wsparciem „szczególnym”.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: wsparcie projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej ma charakter wsparcia dodatkowego, które nie jest udzielane w przypadku projektów standardowych i w takim kontekście należy odczytywać zapisy.
136.	MEN	Rozdz. 4, 4.1, pkt 3	Doprecyzowanie zapisu dot. roli IZ jako punktu kontaktowego: „Do jej głównych zadań, jako punktu kontaktowego, należy m.in.: wsparcie dla przedstawicieli innych państw członkowskich odpowiedzialnych za wdrażanie projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej oraz Komisji Europejskiej”	Jakiego rodzaju wsparcie ma to być? W 4.2 pkt 3 a, w którym mowa jest o roli IP jako punktu kontaktowego, znajduje się zapis „wsparcie o charakterze informacyjnym”. Sugerujemy doprecyzowanie zapisu w analogiczny sposób.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: w przypadku IZ wsparcie to może mieć szerszy zakres niż wyłącznie informacyjny.
137.	WUP Rzeszów	Podrozdział 4.1 – punkt 3b	Brak informacji o trybie powoływania punktów kontaktowych	Określenie sposobu powoływania punktów kontaktowych przyczyni się do sformułowania jasnych zasad funkcjonowania IP w systemie wyboru projektów innowacyjnych i ponadnarodowych.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: sposób powołania punktów kontaktowych został wskazany w poprzedniej tabeli ze stanowiskiem IZ co do zgłoszonych uwag. IZ nie widzi potrzeby wskazywania na poziomie Wytocznych MRR informacji o wysłaniu pisma z prośbą o wskazanie tych osób.

138.	MPiPS	<p>4.2 Podrozdział 2 – Zadania IP/P2</p> <p>3) W celu zapewnienia sprawnej komunikacji oraz koordynacji wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej na szczeblu krajowym oraz Unii Europejskiej, Instytucja Zarządzająca powoła punkty kontaktowe w zakresie innowacyjności i ponadnarodowości na poziomie każdej Instytucji Pośredniczącej, tj. osoby wskazane do kontaktu w zakresie realizacji powyższych projektów.</p>	<p>3) W celu zapewnienia sprawnej komunikacji oraz koordynacji wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej na szczeblu krajowym oraz Unii Europejskiej, Instytucja Zarządzająca powoła punkty kontaktowe w zakresie innowacyjności i ponadnarodowości na poziomie każdej Instytucji Pośredniczącej, tj. osoby wskazane do kontaktu w zakresie realizacji powyższych projektów.</p> <p>Zostanie wyznaczonych x punktów kontaktowych osobno dla innowacyjności i ponadnarodowości na poziomie każdej IP.</p>	<p>Warto doprecyzować, czy punkty kontaktowe będą wyznaczone oddzielnie dla projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej bądź też łącznie dla obu zakresów tematycznych.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: IZ nie widzi potrzeby tak szczegółowego zapisu. Wytyczne MRR wskazują, iż powołane zostaną punkty kontaktowe na poziomie każdej IP obejmujące zagadnienia dotyczące zarówno innowacyjności, jak i ponadnarodowości. Zastosowanie zaproponowanego zapisu mogłoby niepotrzebnie usztywnić system w momencie zmian instytucjonalnych.</p>
139.	MEN	Rozdz. 4, 4.3, pkt 1b iv	<p>Uzupełnienie zapisu dot. zadań KIW związanych z projektami współpracy ponadnarodowej: „przygotowanie... projektu wzoru umowy o współpracy ponadnarodowej zawierającego wspólne wymagane minimum co do treści”</p>	<p>KIW przygotowała także projekt listu intencyjnego, informacja o tym powinna znaleźć się w jej zadaniach.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: IZ nie widzi potrzeby doprecyzowywania, tym bardziej w sposób wsteczny, wykonywanych przez KIW zadań. Instytucja ta będzie opracowywać różnego rodzaju dokumenty, które wynikają z jej roli wspierającej – nie są one natomiast explicite wskazywane w Wytycznych.</p>
140.	MEN	Rozdz. 4, 4.3, pkt 1	<p>Doprecyzowanie lub usunięcie zapisu: „W przypadku projektów innowacyjnych kluczowym zadaniem KIW będzie wspieranie i monitorowanie procesu upowszechniania i włączania wypracowanych rezultatów do głównego nurtu polityki”.</p>	<p>Jest to podstawowe zadanie sieci tematycznych. W przypadku KIW nie określono, na czym dokładnie ma polegać to „kluczowe zadanie”. KIW ma powoływać sieci tematyczne, jeżeli jest to jedyny przejaw wsparcia procesu upowszechniania, należy zastanowić się nad usunięciem</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Proszę zwrócić uwagę, że w podpunktach kolejnych v)-viii) jest mowa o działaniach dotyczących wspierania procesu upowszechniania i włączania. Nie pojawia się więc wskazany problem, iż zadania te będą dotyczyły wyłącznie</p>

				zapisu lub jego zmianą na np. następujący: „W przypadku projektów innowacyjnych kluczowym zadaniem KIW będzie wspieranie i monitorowanie procesu upowszechniania i włączania wypracowanych rezultatów do głównego nurtu polityki przede wszystkim poprzez powołanie sieci tematycznych”.	powołania sieci tematycznych. Ponadto, należy podkreślić różnicę: sieci tematyczne odpowiadają za ten proces w zakresie wskazanym w Wytycznych MRR, KIW natomiast prowadzi działania wspierające.
141.	WUP Rzeszów	Podrozdział 4.3 – punkt 1 a iv)	Brak sprecyzowania na czym będzie polegało dokładnie wsparcie dla IP	Zapis na temat wsparcia dla IP jest bardzo ogólny, w związku z tym niejednoznaczny. Nie wiadomo czy wsparcie to dotyczy nadzoru czy bezpośredniego wdrażania. Nie zawarto żadnych informacji o wsparciu dla IP na etapie wyboru projektów	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Jak wyjaśniano w pkt. 18 poprzedniej tabeli ze stanowiskiem IZ, katalog zadań KIW ma charakter otwarty. Forma Wytycznych oznacza, iż dokument ten wskazuje jedynie <u>ogólne</u> ramy wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej. Wprowadzenie listy szczegółowych zadań mogłoby niepotrzebnie usztywnić system wdrażania tych projektów. Proszę zauważyć, iż ppkt a) wskazuje na zadania związane z wyborem i realizacją, określając jedynie katalog zadań, które muszą być zrealizowane w pierwszej kolejności. Ponadto, w słowie „realizacja” mieści się również słowo nadzór, co znalazło swoje odzwierciedlenie w ppkt. iv), gdy mowa o kontroli. Część zadań związanych z wyborem została doprecyzowana w ppkt. b)-c). Doprecyzowanie zadań KIW w stosunku do IP następuje w

					trakcie spotkań z przedstawicielami tych instytucji, w trakcie których przedstawiciele instytucji pytani są o ich zapotrzebowanie (2 spotkania w XII 2008 r.). Pozostawienie zapisów na poziomie Wytocznych MRR wyznaczających jedynie ogólny ramy pozwoliło na zastosowanie właśnie takiego elastycznego podejścia odpowiadającego na potrzeby IP.
142.	WUP Rzeszów	Podrozdział 4.3 – punkt 1 b i) i c i)	Brak uwzględnienia roli IP w opracowaniu wytycznych	Włączenie IP w proces przygotowania wytycznych pozwoli na dopasowanie zapisów tych dokumentów do aktualnych warunków rynkowych.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: zgodnie z horyzontalną zasadą partnerstwa, <u>wszystkie</u> dokumenty, które w jakikolwiek sposób dotyczą IP konsultowane są z tymi instytucjami. IZ nie widzi potrzeby zamieszczania tego typu informacji na poziomie Wytocznych MRR, tym bardziej, że tego typu zapis powinien się znaleźć na poziomie wielu innych dokumentów, o których mowa w Wytocznych.
143.	WUP Rzeszów	Podrozdział 4.3 – punkt 1 b v)	Niejednoznaczny zapis na czym ma polegać wsparcie KIW dla IP w zakresie akceptacji umów i zmian w umowach	Dokładne sprecyzowanie zapisu pozwoli usprawnić współpracę pomiędzy KIW a IP	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Wsparcie to może mieć różny charakter: od przygotowania instrukcji wypełniania umowy po doradztwo KIW w zakresie pojawiających się wątpliwości różnej natury. W opinii IZ, ogólny zapis pozwala na zabezpieczenie wsparcia w tych wszystkich kwestiach, a

					<p>także zareagowania na problemy pojawiające się <i>ad hoc</i>, których rozwiązanie mogłoby zostać niepotrzebnie usztywnione poprzez zapisy Wytucznych MRR. Mając powyższe na uwadze, IZ nie widzi konieczności doprecyzowania wskazanych zapisów.</p>
144.	WUP Rzeszów	Podrozdział 4.3 – punkt 3	<p>Występuje pewna sprzeczność pomiędzy zapisami tego punktu. Z jednej strony KIW opracowuje wytyczne a z drugiej nie ma żadnej możliwości kontroli ich przestrzegania przez IP</p>	<p>Jednoznaczne określenie instytucji i jej uprawnień w zakresie nadzoru i kontroli wytycznych opracowanych przez KIW uczyni współpracę efektywniejszą.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Wytyczne w sposób jednoznaczny określają zadania poszczególnych instytucji w tym zakresie: KIW opracowuje wytyczne dla dokumentacji konkursowej w ramach swych funkcji wspierających, natomiast IP, uwzględniając specyfikę prowadzonych działań, jest ostatecznie odpowiedzialna za wszystkie zadania związane z wyborem projektów, w tym za podjęcie ostatecznej decyzji co do opracowania dokumentacji konkursowej. Wytyczne KIW mają ją w tym zadaniu wesprzeć, a nie zastępować. KIW, zgodnie z zapisami Wytucznych MRR, nie ma uprawnień kontrolnych wobec IP. W opinii IZ nie należy czynić wyjątku w tym zakresie.</p>
145.	UM Małopolskie	Rozdział 4 , Podrozdział 3 – Zadania KIW w powiązaniu ze schematami 3, 4, 5 (zawartymi w załącznikach do	<p>Wątpliwości budzi czy KIW będzie świadczyła wsparcie dla podmiotów przeprowadzających ocenę projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w</p>	<p>Z punktu widzenia instytucji dokonującej oceny projektów innowacyjnych i ponadnarodowych bardzo istotną kwestią jest zapewnienie</p>	<p>W Wytucznych MRR wskazano na prowadzenie szkoleń i doradztwa m.in. dla IP. Pomoc o charakterze doraźnym jest zatem możliwa,</p>

		Wytycznych...)	zakresie prowadzonej oceny merytorycznej. Zaplanowano jedynie doradztwo dla ekspertów wspierających IP w celu zapewnienia jednolitego podejścia do oceny projektów. Istotne jest to czy KIW będzie wspierał konkretne instytucje dokonujące oceny w doraźny sposób w odpowiedzi na zgłaszane przez te podmioty problemy, wątpliwości.	doraźnego wsparcia na etapie oceny merytorycznej. W trakcie realizacji wskazanego procesu często pojawiają się problemy, wątpliwości, które wymagają indywidualnej konsultacji.	o ile nie stoi w sprzeczności z zasadą bezstronności i niezależności oceny.
146.	WUP Rzeszów	Podrozdział 4.3 punkt 1 c vii	Zapis niejasny	Należy sprecyzować jak będzie wyglądało wspieranie i monitorowanie procesu upowszechniania i włączania rezultatów projektu innowacyjnego do głównego nurtu polityki na <i>poziomie projektu</i>	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: IZ nie widzi zasadności uszczegóławiania tych zapisów (mając na uwadze przesłanki zawarte m.in. w pkt. 13, 15 niniejszej tabeli).
147.	MPiPS	4.3 Podrozdział 3 – Zadania KIW 1) Wyróżnia się następujące grupy zadań KIW : a) i) doradztwo dla ekspertów wspierających Instytucje Pośredniczące w celu zapewnienia jednolitego podejścia do oceny projektów;	Nie jest jasne, do jakiej grupy ekspertów odnosi się pkt i) – czy chodzi o ekspertów/asesorów biorących udział w KOP czy też innego rodzaju ekspertów?		Zapis dotyczy ekspertów w rozumieniu <i>Systemu Realizacji PO KL</i> .
148.	MPiPS	4.3 Podrozdział 3 – Zadania KIW b) zadania związane z projektami współpracy ponadnarodowej, w szczególności: i) opracowanie wytycznych na temat dokumentacji konkursowej dla projektów współpracy	i) opracowanie wytycznych przy współpracy IZ na temat dokumentacji konkursowej dla projektów współpracy ponadnarodowej;	Warto dookreślić, czy wytyczne na temat dokumentacji konkursowej KIW będzie konsultował z IZ.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: IZ zgodnie z pkt. 3 podrozdziału 4.3 sprawuje nadzór nad KIW. Ponadto, odpowiadając za opracowanie systemu wdrażania projektów, jest podmiotem, z którym konsultowane są wszystkie dokumenty opracowywane

		ponadnarodowej;			przez KIW. W związku z powyższym, IZ nie widzi potrzeby zamieszczania tego typu informacji na poziomie Wytycznych MRR, tym bardziej, że tego typu zapis powinien się znaleźć na poziomie wielu innych dokumentów, o których mowa w Wytycznych.
149.	MPiPS	4.3 Podrozdział 3 – Zadania KIW c) zadania związane z projektami innowacyjnymi, w szczególności: i) opracowanie wytycznych na temat dokumentacji konkursowej dla projektów innowacyjnych;	i) opracowanie wytycznych przy współpracy IZ na temat dokumentacji konkursowej dla projektów innowacyjnych;	Warto dookreślić, czy wytyczne na temat dokumentacji konkursowej KIW będzie konsultował z IZ.	
150.	UM Łódzkie	Str. 8 podrozdział 4.3 b) oraz c) punkt i	Zmiana dotycząca opracowania wzoru minimalnego zakresu dokumentacji konkursowej a nie wytycznych na temat dokumentacji konkursowej: - w części b), i, Opracowanie wzoru minimalnego zakresu dokumentacji konkursowej dla projektów współpracy ponadnarodowej -w części c), i opracowanie wzoru minimalnego zakresu dokumentacji konkursowej dla projektów innowacyjnych. W przypadku uwzględnienia uwagi, należy poprawić zapis w rozdziale 8 punkt 3: „... powinna uwzględniać wytyczne przygotowane przez KIW...”	Zgodnie z ustaleniami, które zapadły na spotkaniu kierownictwa Instytucji Pośredniczących 15 grudnia 2008	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: KIW opracuje wytyczne, których załącznikiem będzie wzór dokumentacji.
151.	MPiPS	4.4 Podrozdział 4 – Wybór z zadania sieci tematycznych 3) c) wymogów, co do podmiotów pełniących funkcję sekretariatu dla poszczególnych sieci tematycznych.	c) wymogów, co do podmiotów pełniących funkcję sekretariatu dla poszczególnych sieci tematycznych opracowanych przez KIW we współpracy z IZ.	Należy określić, jaka instytucja zajmie się opracowaniem ww. wymogów.	Uwaga uwzględniona

152.	UM Opolskie	Rozdział 4, Podrozdział 5, pkt 3, str. 11.	Do wyszczególnionych zadań Grupy proponujemy dodać: – Opracowanie zasad wyłonienia przedstawicieli beneficjentów, poszczególnych Instytucji Pośredniczących oraz ekspertów do podmiotów koordynujących prace w ramach krajowych sieci tematycznych we współpracy z KIW.	Przedstawione zadanie powinno być realizowane przez Grupę zgodnie z zapisem występującym w Rozdziale 4, Podrozdział 4, pkt 3, ppkt b. Zaproponowana zmiana ma na celu spójność dokumentu.	Uwaga uwzględniona
153.	WUP Rzeszów	Podrozdział 5 punkt 1	Niejednoznaczny zapis odnośnie systemu wdrażania projektów ponadnarodowych i innowacyjnych	Należy jednoznacznie określić czy będzie odrębny system wdrażania projektów czy będą one funkcjonować w ramach istniejącego systemu. Zwłaszcza, że część projektów ponadnarodowych ma być realizowana w ramach standardowych projektów..	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Określenie „system wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej” pozwala na ujęcie w kilku słowach tego o czym mowa w Wytocznych MRR, tj. zaangażowanych instytucji, ich zadań, specyfiki projektów. Projekty te funkcjonują w ramach systemu realizacji PO KL, co znalazło odzwierciedlenie m.in. w dokumentach, które odnoszą się do tych projektów w podrozdziale 1.1. Odrębny system nie jest tworzony.
PROJEKTY INNOWACYJNE					
154.	MEN	Rozdz. 5, 5.1, pkt 3 i 4	Doprecyzowanie zapisu: „Tematy projektów innowacyjnych zostaną zaproponowane przez Instytucję Zarządzającą, zaopiniowane przez Grupę roboczą i zatwierdzone przez Komitet Monitorujący”. „Procedura aktualizacji Tematów jest	KIW ma w swoich zadaniach wpisane wsparcie przy aktualizacji Tematów (rozdz. 4, 4.3, pkt 1c ii). Należy uwzględnić to w cytowanym zapisie.	Uwaga uwzględniona

			tożsama z ich wyborem”.		
155.	UM Lubelskie	5.1 pkt. 4	Zakłada się aktualizację Tematów projektów innowacyjnych co dwa lata na podstawie dotychczas realizowanych projektów. Tymczasem zalecenia IZ przy konstruowaniu PD uwzględniały wieloetapowość tego typu projektów i wskazywały na konieczność określenia nie krótszego niż 3 letniego maksymalnego okresu ich realizacji.	Jeśli aktualizacja Tematów projektów innowacyjnych ma opierać się na ewaluacji dotychczas realizowanych projektów, to w przypadku specyfiki wdrażania tego typu projektów gdzie mamy do czynienia z opracowaniem, testowaniem a dopiero na końcu wdrażaniem i upowszechnianiem innowacyjnego produktu wskazane byłoby opieranie się na wynikach ewaluacji na koniec realizacji projektu, co w przypadku respektowania wieloetapowości i czasochłonności tego typu projektów wskazuje na to, że założony okres dwu lat jest okresem zbyt krótkim.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Argumenty wskazane w uzasadnieniu są jak najbardziej słuszne i będą brane pod uwagę w trakcie aktualizacji Tematów, tj. w trakcie pierwszej aktualizacji ocena projektów będzie obejmowała wyłącznie zagadnienia związane z tymi aspektami wdrażania projektów, które miały miejsce. Pełne wykorzystanie doświadczeń, jak wskazano, może nastąpić wyłącznie w momencie zakończenia realizacji projektu i w związku z tym może mieć miejsce dopiero przy kolejnej aktualizacji Tematów. Niemniej, w opinii IZ należy pozostawić dotychczasowy dwuletni okres aktualizacji, by umożliwić reagowanie na zmiany zachodzące na rynku pracy.
156.	UM Lubelskie	5.2 pkt. 5 ppkt.c	Wyjaśnienia wymaga zapis iż „od momentu opracowania wstępnej wersji produktu muszą być uwzględnione działania upowszechniające i włączające do głównego nurtu polityki	Jeżeli uwzględnienie działań upowszechniających i włączających do głównego nurtu polityki ma oznaczać coś więcej niż zaprogramowanie ich realizacji w strategii wdrażania projektu to zasadnym byłoby aby moment uwzględniania tychże działań został przesunięty do momentu akceptacji strategii wdrażania projektu przez IP i był koniecznym elementem II etapu czyli etapu	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Uwzględnienie działań upowszechniających i włączających na etapie opracowania wstępnej wersji produktu ma oznaczać coś więcej niż tylko zaplanowanie działań upowszechniających w strategii. Aby opracować produkt, który będzie odpowiadał na rzeczywiste potrzeby polityki i praktyki, a

				<p>wdrażania już od momentu testowania opracowanego produktu. Działania upowszechniające i włączające rozpoczynają się więc od testowania opracowanego produktu i intensyfikowały w dalszych etapach procesu wdrażania aż do właściwego etapu ich realizacji. Wprowadzenie obowiązku upowszechniania produktów, dla których nie została jeszcze zaakceptowana strategia wdrażania (strategia ta ma zasadniczy wpływ na kształtowanie produktu innowacyjnego) niesie ryzyko nieefektywności podejmowanych działań w skali programu operacyjnego oraz braku uzasadnienia dla kwalifikowalności wydatków związanych z tego typu działaniami.</p>	<p>także efektywną strategię wdrażania projektu, który do wypracowania takiego rozwiązania ma doprowadzić, konieczne jest komunikowanie swoich zamiarów już w momencie tworzenia wstępnych założeń i umożliwienie w ten sposób otrzymania informacji zwrotnej od decydentów. Działania te nie mogą być prowadzone na dużą skalę i muszą angażować rozsądne środki finansowe adekwatne do celu, który chce się osiągnąć. Etap rozpoczęcia testowania produktu, który jest już wstępnie opracowany i w przypadku, którego szczegółowe działania i założenia wskazane zostały w zatwierdzonej strategii jest etapem zbyt późnym na wprowadzanie modyfikacji, które mogą oczywiście się pojawić w dalszych fazach, ale nie powinny wynikać z faktu, iż pewnych modyfikacji nie uwzględniono na etapie opracowywania założeń.</p>
157.	MEN	Rozdz. 5, 5.2, pkt 5	Doprecyzowanie zapisów dotyczących strategii opracowywanej po pierwszym etapie realizacji projektu innowacyjnego	<p>Prosimy o wskazanie terminu, w jakim sieci tematyczne dokonywałyby opiniowanie strategii, ponieważ etap oceny i zatwierdzania strategii wiąże się z faktycznym przerwaniem realizacji projektu. Nie jest wskazane, aby przerwa taka była niepotrzebnie przedłużana. Ponadto, w opisie opiniowania i zatwierdzania strategii mówi się</p>	<p>Uwaga uwzględniona: Wszystkie informacje dotyczące terminów zostaną wskazane w <i>Zasadach dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL</i>. Dokument ten będzie również precyzował, jak instytucja będzie odpowiedzialna z akceptacją strategii.</p>

				najwyraźniej o projektach, które nie są realizowane w trybie systemowym przez same IP. Jak ma wyglądać etap przygotowania i zatwierdzania strategii w sytuacji, jeśli dana IP zdecydowałaby się na samodzielną realizację projektu innowacyjnego w trybie systemowym (np. taki projekt byłby realizowany przez MEN)?	
158.	MEN	Rozdz. 5, 5.2, pkt 10, przypis 6	Usunięcie przypisu mówiącego, że w przypadku projektów upowszechniających nie jest opracowywana strategia.	O specyfice projektów upowszechniających była już mowa w pkt 6. Nie ma potrzeby powtarzania równoznacznych zapisów.	Uwaga nieuwzględniona: Uzasadnienie: Uwagi zgłaszane do poprzedniej wersji Wytycznych MRR wskazywały na potrzebę maksymalnego doprecyzowywania zapisów w zakresie projektów upowszechniających, wskazując na konieczność zamieszczania podobnych wyjaśnień, pomimo istnienia definicji w punktach wcześniejszych.
159.	PARP	Rozdział 5, podrozdział 2, pkt 5	Proponowana zmiana: „Akceptacja strategii przez Instytucję Pośredniczącą warunkuje...”	Z opisu w poprzednich akapitach jest mowa o tym, że Beneficjent opracowuje strategię, która wymaga zaopiniowania przez sieć tematyczną. Zwrot „przygotowanie strategii i jej akceptacja przez Instytucję Pośredniczącą” może sugerować, że to IP jest odpowiedzialna za przygotowanie a później za zatwierdzenie strategii.	Uwaga uwzględniona
160.	PARP	Rozdział 5, podrozdział 2, pkt 8	Proponowana zmiana: „W przypadku projektów innowacyjnych nie ma obowiązku realizowania działań w formie partnerstwa”	Wytyczne odwołują się do doświadczeń IW EQUAL, ale nie ma uzasadnienia, aby w tym punkcie podkreślać odniesienie do doświadczeń IW EQUAL. Zostaje wprowadzona możliwość	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Zapis pozwala na uwzględnienie doświadczeń z IW EQUAL (wskazanych m.in. w raportach ewaluacyjnych).

				realizowania działań bez udziału partnerów.	
161.	MPiPS	<p>5.2 Podrozdział 2 – Specyfika projektów innowacyjnych II Etap wdrożenia</p> <p>c) opracowanie produktu finalnego – produkt finalny jest opracowywany na podstawie analizy, o której mowa w pkt. b, oraz walidacji rezultatów dokonywanej przez sieć tematyczną.</p>		Warto dookreślić, na jakim etapie realizacji projektu dokonywana będzie walidacja rezultatów i w jaki sposób zostaną wyznaczone konkretne terminy.	Uwaga częściowo uwzględniona Uzasadnienie: Wszystkie informacje dotyczące terminów zostaną wskazane w <i>Zasadach dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL</i> . Wytyczne MRR wskazują, iż walidacja prowadzi do opracowania produktu finalnego. W pierwszej kolejności opracowywany jest produkt na podstawie wcześniejszej analizy i w takiej formie jest walidowany. Jego ostateczna wersja, o której mowa w pkt. c) – „opracowanie produktu finalnego” powstaje w wyniku walidacji.
162.	MPiPS	<p>5.2 Podrozdział 2 – Specyfika projektów innowacyjnych II Etap wdrożenia</p> <p>c) Walidacja rezultatów może skutkować zmniejszeniem wartości umowy o dofinansowanie projektu lub jej rozwiązaniem.</p>	c) Walidacja rezultatów może skutkować w szczególnych przypadkach zmniejszeniem wartości umowy o dofinansowanie projektu lub jej rozwiązaniem.	Warto uszczegółowić kwestię walidacji, podać w jakich przypadkach może mieć negatywne skutki dla projektodawcy	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Przy takim sformułowaniu, pojawi się wątpliwość, jak rozumieć „szczególne przypadki”. Kwestie te będą musiały być w sposób jasny wskazane na poziomie umowy.
163.	WUP Rzeszów	Podrozdział 5.2 punkt 3	Brak jasnego określenia wymiarów innowacyjności produktu	Należy określić czy wlicza się tutaj doświadczenia EQUAL,	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Wskazane uzasadnienie jest niejasne i nie pozwala na wnioskowanie o charakterze zmian, które należałoby wprowadzić. Wymiar innowacyjności został wskazany na podstawie

					narzędzi służących ewaluatorowi IW EQUAL do weryfikacji innowacyjności rozwiązania i w opinii IZ może służyć pomocą, w szczególności IP, które zgłaszają wiele obaw w tej kwestii, w definiowaniu materii, która co do zasady uznawana jest za trudną do oceny. Wymiar innowacyjności odnosi się do wszystkich doświadczeń już istniejących, w tym do IW EQUAL.
164.	WUP Rzeszów	Podrozdział 5.2 punkt 4	Punkt nie jasno sformułowany	Należy określić co będzie decydowało o charakterze innowacyjności wymiar geograficzny czy np. obecny zakres wdrażanego rozwiązania, czy zasięg zastosowania potencjalnych rezultatów projektu.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Kwestie te będą regulowane na poziomie Przewodnika po kryteriach. Rozwiązaniem zaproponowanym przez IZ jest odniesienie wymiaru innowacyjności do poziomu Polski.
165.	WUP Rzeszów	Podrozdział 5.2 punkt5 d)	Zapis niejednoznaczny. Należy określić czy rezultaty każdego projektu innowacyjnego będą włączane do głównego nurtu polityki	Sprecyzowanie tego zapisu przyczyni się do zapewnienia przejrzystości procedury realizacji projektów innowacyjnych	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: W opinii IZ w Wytocznych MRR zapis powinien pozostać bez zmian, gdyż wskazuje na ogólny obowiązek włączenia do polityki jako obligatoryjny etap każdego projektu innowacyjnego. Kwestie doprecyzowania jak rozumieć główny nurt polityki w różnego rodzaju projektach będą wyjaśniane w dokumentach KIW (główny nurt polityki różnych poziomów: gminny, powiatowy, wojewódzki, krajowy, włączenie do głównego nurtu polityki jako

					włączenie do praktyki itd.).
166.	WUP Rzeszów	Podrozdział 8.1 punkt 1	Zapis niejednoznaczny	Brak określenia wymiernych kryteriów przy ocenianiu potencjału badawczego oraz doświadczenia wnioskodawcy utrudni proces wyboru projektów. Precyzyjne określenie tych wymagań uczyni procedurę oceny obiektywną.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Potencjał badawczy, doświadczenie wnioskodawcy oceniane jest każdorazowo w kontekście zakresu realizowanego projektu, celów i rezultatów do osiągnięcia. Wytyczne MRR, podobnie jak inne dokumenty dotyczące projektów standardowych, nie precyzują tych kwestii. W przewodniku po kryteriach, a także instrukcji wypełniania wniosku innowacyjnego kwestie te będą opisane szerzej, nie będą natomiast wskazywały, np. iż potencjał badawczy oznacza, iż projektodawca np. zatrudnia daną liczbę specjalistów w określonej dziedzinie, że prowadził badania w określonym obszarze itd., gdyż takie informacje muszą być odczytywane w kontekście tego co w projekcie jest realizowane, na jaką skalę i przy zaangażowaniu jakich środków. W innym kontekście weryfikowane będzie spełnienie tego kryterium w odniesieniu do projektu o całkowitej wartości 10 mln zł zakładającego przeprowadzenie badań w obszarze mało rozpoznanym, inaczej w przypadku projektu o mniejszej wartości i w zakresie dużo lepiej

					zbadanym.
167.	UM Mazowieckie	Rozdział 8, Podrozdział 1, pkt 2)	W tej części wytycznych jako instytucja, która może korzystać ze wsparcia ekspertów w trakcie oceny merytorycznej projektów innowacyjnych wskazywana jest IP	IP zgodnie z delegowaniem zadań do IP 2 wynikających z Porozumienia pomiędzy IZ a IP z dnia 22 czerwca 2007 r. m. in. takich jak: (przygotowanie dokumentacji konkursowej, ogłaszanie konkursów, przyjmowanie wniosków w odpowiedzi na konkurs, ocena formalna i merytoryczna projektów, podpisywaniem umów z beneficjentem) innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej proponuje się uwzględnienie w treści IP 2, np. zapis IP/IP2	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: W pkt. 2 podrozdziału 4.2 wskazano, iż gdy mowa o IP, należy przez to rozumieć również oddelegowanie zadań IP2.
PROJEKTY WSPÓŁPRACY PONADNARODOWEJ					
168.	MEN	Rozdz. 3 pkt 5	Doprecyzowanie zapisu: „projektem współpracy ponadnarodowej jest projekt, który zakłada realizację form działań kwalifikowanych przewidzianych w załączniku nr 7 do Wytycznych...”	Nie jest jasne, ile ze wskazanych form działań musi/może zawierać dany projekt, czy są możliwe inne formy działań. Czy, aby projekt można było uznać za projekt współpracy ponadnarodowej musi zawierać wszystkie formy działań kwalifikowanych? W dalszej części Wytycznych, w rozdz. 6, gdy jest mowa o cechach projektów współpracy ponadnarodowej, nie ma żadnego odniesienia do wskazanego zapisu (nie wiadomo, w którym momencie beneficjenci powinni przedstawiać, jakie formy działań kwalifikowanych będą zamierzali realizować i czy w ogóle muszą to	Uwaga nieuwzględniona: Uzasadnienie: Wytyczne MRR wskazują ogólny <u>zamknięty</u> katalog tego, co może być realizowane w ramach współpracy ponadnarodowej. Zadaniem IP w ramach Planów działania było wskazanie katalogu, który będzie miał zastosowanie w danym konkursie czy projekcie systemowym. Wskazanie na konieczność realizacji wszystkich form lub połączenia kilku z nich w ramach jednego projektu możliwe było poprzez

				przedstawić – być może kwestia dotyczy dopiero etapu realizacji)	określenie odpowiednich kryteriów szczegółowych. Zapis zastosowany w Wytocznych pozwala na elastyczność w zależności od decyzji IP. Podobnie jak w przypadku wszystkich zapisów dotyczących tego co projektodawca planuje zrealizować w projekcie, jakie cele i rezultaty osiągnąć, poprzez jakie działania itd. formy działań kwalifikowanych w ramach współpracy ponadnarodowej muszą być określone na etapie składania wniosku o dofinansowanie.
169.	MEN	Rozdz. 6, 6.1, pkt 1	Wyjaśnienie /zmiana zapisu: „współpraca ponadnarodowa powinna koncentrować się na realizacji tych celów szczegółowych Priorytetów, w przypadku których możliwość wymiany doświadczeń i wzajemnego uczenia się na poziomie ponadnarodowym wniesie znaczną wartość dodaną”	Określenie „znaczną wartość dodaną” nie jest najlepsze, wiąże się z problemami oceny i skali pojęcia „znaczną”, lepiej posługiwać się określeniem używanym w innych miejscach dokumentu (np. 6.2, pkt 2) „rzeczywista wartość dodana”.	Uwaga uwzględniona
170.	PARP	Rozdział 6, podrozdział 2, pkt 3	Proponowana zmiana: „Projekty współpracy ponadnarodowej powinny zakładać wspólną realizację działań przez partnerów ponadnarodowych, w tym np. wypracowanie wspólnych rozwiązań. <u>Elementy</u> dotyczące <u>wyłącznie</u> organizacji części zadań w projekcie poza granicami Polski (np. szkoleń, wizyt studyjnych), czy zaangażowania eksperta spoza kraju nie stanowią ...”	Szkolenia, wizyty studyjne mogą być elementem projektu współpracy ponadnarodowej. Projekty współpracy ponadnarodowej nie mogą jednak koncentrować się wyłącznie na tych elementach, stąd konieczność zmiany zapisu.	Uwaga uwzględniona

171.	UM Warmińsko-Mazurskie	Rozdział 6 Podrozdział 6.2 Punkt 4	- zawężenie jedynie do 3 form współpracy ponadnarodowej,	- zawężenie wpłynie na ograniczenie form współpracy; jest mało spójne z formami działań przedstawionymi w załączniku nr 7 oraz z Rozdziałem 7). Przykładowo: Adoptowanie rozwiązań wypracowanych w innym kraju, zgodnie ze wskazanymi w pkt 4 formami współpracy: - nie mogłoby zostać zrealizowane w formie przedstawionej w podpunkcie 4a, ponieważ skoro są już wypracowane to najczęściej nie są już projektami realizowanymi, a częścią funkcjonującego systemu; - w formie przedstawionej w podpunkcie 4b, wykluczałyby projektodawców, którzy nie działają w sieciach, co spowodowałoby, że grupa beneficjentów w ramach ogłaszanych konkursów nie będzie zgodna z podmiotami uprawnionymi do składania projektów w ramach POKL (patrz Rozdział 7) - w formie przedstawionej w podpunkcie 4c, która została ograniczona jedynie do instytucji sektora publicznego, co skutkuje, jak powyżej.	Zapis został poszerzony w granicach zgodnych z zapisami PO KL.
172.	UM Lubelskie	6.2 pkt 4 ppkt a	Wyjaśnienia wymaga określenie formy współpracy ponadnarodowej jako współpracy pomiędzy projektami realizowanymi w różnych krajach.	Czy intencją takiego określenia jest odróżnienie współpracy instytucji spoza sektora publicznego działających w zbliżonych obszarach oraz współpracy pomiędzy instytucjami sektora publicznego działającymi w tym samym obszarze i	Zapis został poszerzony w granicach zgodnych z zapisami PO KL.

				udzielającymi sobie wsparcia? W przypadku pierwszego typu instytucji taka współpraca byłaby możliwa jedynie przy założeniu formuły sieciowości czy też formuły projektowej (współpraca pomiędzy projektami) a zatem czy to oznacza, że w przypadku instytucji publicznych nie ma wymogu aby przybierała ona formułę współpracy projektowej? Przecież zarówno w pierwszym jak i drugim przypadku współpraca ponadnarodowa realizowana jest w ramach projektów. Jak zatem należy rozmieć współpracę między projektami?	
173.	MPiPS	6.2 Podrozdział 2 – Specyfika projektów współpracy ponadnarodowej 4) Możliwych jest kilka form współpracy ponadnarodowej: a) współpraca pomiędzy projektami realizowanymi w różnych krajach; współpraca może być nawiązywana także z projektodawcami, których projekty nie są współfinansowane przez EFS;	a) współpraca pomiędzy projektami realizowanymi w różnych krajach; współpraca może być nawiązywana także z instytucjami , których projekty/ działania nie są współfinansowane przez EFS;	Pojawia się wątpliwość, czy we współpracy ponadnarodowej ze strony partnerów zagranicznych nie mogą uczestniczyć instytucje nie będące projektodawcami lub nie prowadzące projektów w danym momencie, ale posiadające takie doświadczenie (np. po realizacji projektu Equal)	Uwaga uwzględniona
174.	PARP	Rozdział 6, podrozdział 2, pkt 4.c	Proponowana zmiana: „c) współpraca pomiędzy instytucjami (<i>twinning</i>), działającymi w tym samym obszarze i udzielającymi sobie wsparcia – do takiej współpracy uprawnione są instytucje sektora publicznego;	Należy jednoznacznie określić, która instytucja, jako rezultat, ma podnieść swoje standardy funkcjonowania – instytucja polska, czyli podmiot składający wniosek o dofinansowanie projektu, z założenia bardziej zainteresowana uzyskaniem	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: W opinii IZ otwarty zapis zastosowany w Wytocznych MRR nie powinien ulec zmianie, gdyż umożliwia elastyczne podejście. Poprawa funkcjonowania instytucji

			współpraca taka jest możliwa także dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie EFS (Instytucja Zarządzająca, Instytucje Pośredniczące, Instytucje Pośredniczące II stopnia); <u>w takim wariantcie rezultaty współpracy ponadnarodowej muszą przyczyniać się do poprawy funkcjonowania danej instytucji.</u> "	nowych doświadczeń niż partner zagraniczny czy będą to wszyscy partnerzy zaangażowani w realizację projektu. Ma to szczególne znaczenie w kontekście finansowania projektu – wydatków ponoszonych przez partnerów zaangażowanych w działanie, uwzględniając proponowane rozwiązanie dotyczące podziału kosztów i zapewnienia źródeł finansowania dla projektu.	dotyczyć może wyłącznie polskiego lidera, gdy np. adaptuje pewne rozwiązania partnera i korzysta z jego doświadczenia, bądź polskiego lidera i jego zagranicznego partnera, jeśli wspólnie wypracowują pewne rozwiązania. Kwestie te uwarunkowane są każdorazowo specyfiką podejmowanych działań i celem projektu.
175.	WUP Rzeszów	Podrozdział 6.2 punkt 2	Zapis niejednoznaczny	Wartość dodana może wynikać nie tylko z ponadnarodowości projektu	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Słusznym jest stwierdzenie wskazane w uzasadnieniu. Niemniej, są to Wytyczne MRR dotyczące wyłącznie projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej i w takim kontekście należy interpretować wartość dodaną. W takim znaczeniu została też zdefiniowana wartość dodana w pkt. 2 podrozdziału 6.2.
176.	UM Mazowieckie	Rozdział 8, pkt 3)	W tej części wytycznych jako instytucja przygotowująca dokumentację konkursową wskazywana jest IP	IP zgodnie z delegowaniem zadań do IP 2 wynikających z <i>Porozumienia pomiędzy IZ a IP</i> z dnia 22 czerwca 2007 r. m. in. takich jak: (przygotowanie dokumentacji konkursowej, ogłaszanie konkursów, przyjmowanie wniosków w odpowiedzi na konkurs, ocena formalna i merytoryczna projektów, podpisywaniem umów z beneficjentem) innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej proponuje się uwzględnienie w treści IP 2, np. zapis IP/IP2	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: W pkt. 2 podrozdziału 4.2 wskazano, iż gdy mowa o IP, należy przez to rozumieć również rozumieć oddelegowanie zadań IP2.

177.	PARP	Rozdział 8, podrozdział 2, pkt 2	Proponowana zmiana: „Nawiązywanie współpracy ponadnarodowej możliwe jest zatem zarówno na etapie przygotowania projektu, jak i na etapie realizacji, <u>jeżeli beneficjent wnioskuje o rozszerzenie realizowanego projektu standardowego o komponent współpracy ponadnarodowej</u> ”.	Wskazane jest doprecyzowanie zapisu w części dotyczącej nawiązania współpracy ponadnarodowej na etapie realizacji. Wytyczne dopuszczają możliwość rozszerzenia projektu standardowego o komponent współpracy ponadnarodowej, w tym zwiększenie budżetu, jednak zasadnym jest, aby zapis w tym miejscu wprost definiował dopuszczalny przypadek. Odniesienie do pkt. 1 przy użyciu zwrotu „zatem” nie jest wystarczające.	Uwaga uwzględniona
178.	UM Mazowieckie	Rozdział 8, Podrozdział 2, pkt 4)	W tej części wytycznych jako instytucja, która może korzystać ze wsparcia ekspertów w trakcie oceny merytorycznej projektów współpracy ponadnarodowej, wskazywana jest IP	IP zgodnie z delegowaniem zadań do IP 2 wynikających z <i>Porozumienia pomiędzy IZ a IP</i> z dnia 22 czerwca 2007 r. m. in. takich jak: (przygotowanie dokumentacji konkursowej, ogłaszanie konkursów, przyjmowanie wniosków w odpowiedzi na konkurs, ocena formalna i merytoryczna projektów, podpisywaniem umów z beneficjentem) innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej proponuje się uwzględnienie w treści IP 2, np. zapis IP/IP2	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: W pkt. 2 podrozdziału 4.2 wskazano, iż gdy mowa o IP, należy przez to rozumieć również rozumieć oddelegowanie zadań IP2.
179.	UM Pomorskie	Podrozdział 8.2 Wybór projektów współpracy ponadnarodowej, punkt 5)	Proponowane przeniesienie treści punktu do Podrozdziału 6.2 Specyfika projektów współpracy ponadnarodowej	Uważa się, że zakres informacji podany w punkcie 5) dotyczy realizacji a nie wyboru projektów współpracy ponadnarodowej	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Umowa o współpracy ponadnarodowej łączy dwa aspekty: wyboru i realizacji. Jednakże z uwagi na logikę rozdziału 8.2, w którym mowa również o liście intencyjnym oraz innych załącznikach, w opinii IZ należy pozostawić zapisy dotyczące umowy w rozdziale 8.

180.	UM Lubelskie	8.2 pkt. 5-8	Należy doprecyzować procedurę wyboru projektów ponadnarodowych w aspekcie relacji pomiędzy umową o współpracy ponadnarodowej a umową o dofinansowanie realizacji projektu analogicznie jak to zostało zrobione w przypadku projektów innowacyjnych odnośnie relacji strategia wdrażania – umowa o dofinansowanie.	W przypadku obydwu typu projektów zasadniczym elementem podlegającym ocenie i decydującym o ewentualnym zawarciu umowy jest oprócz uzasadnienia i planu realizacji przedsięwzięcia przedstawionego we wniosku odpowiednio dokument strategiczny dotyczący wdrażania innowacyjnego produktu lub dokument stanowiący formę zobowiązania podmiotów gwarantujący osiągnięcie wartości dodanej dzięki realizacji projektu we współpracy ponadnarodowej. Wydaje się że waga oceny tego drugiego dokumentu nie została uwzględniona w procedurze wyboru projektów w stopniu odzwierciedlającym jego istotność i niezbędność.	Uwaga uwzględniona
181.	PARP	Rozdział 8, podrozdział 2, pkt 6	Proponowana zmiana: „Umowa o współpracy ponadnarodowej musi zostać zaakceptowana przez polską Instytucję Pośredniczącą <u>przed jej podpisaniem przez partnerów</u> ”	W przypadku współpracy ponadnarodowej przyjęto, że opracowany zostanie wzór umowy o współpracy ponadnarodowej, zawierający minimalny zakres informacji. Szczegóły umowy będą negocjowane przez partnerów przed jej podpisaniem. Brakuje jednoznacznej informacji na jakim etapie umowa będzie akceptowana: - <u>po zakończeniu negocjacji przez partnerów i przed jej ostatecznym podpisaniem - zasadne, aby było możliwe uwzględnienie uwag IP przed podpisaniem umowy przez partnerów, czy</u> - po podpisaniu umowy przez partnerów – zgłoszenie uwag	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Procedura akceptacji zostanie szczegółowo opisana, z uwzględnieniem wskazanych argumentów w <i>Zasadach dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL.</i>

			„Partnerzy uzgodnią szczegółowe zapisy umowy, uwzględniając warunki wynikające z przyjętych w krajach partnerskich systemów wdrażania projektów współpracy	przez IP niepotrzebnie wydłuży czas na podpisanie umowy o dofinansowanie. Wzór umowy obowiązujący w POKL, który podlega uszczegółowieniu w drodze ustaleń stron, powinien uwzględniać wymagania projektu i warunki realizacji w krajach partnerskich. Należy wyraźnie zaznaczyć, że uzgodnienia zapisów umowy powinny zostać przeprowadzone przed akceptacją przez IP.	
182.	PARP	Rozdział 8, podrozdział 2, pkt 7	Proponowana zmiana: „Projektodawca, w odpowiedzi na konkurs projektów współpracy ponadnarodowej ogłoszony przez Instytucję Pośredniczącą, jest zobowiązany do załączenia do wniosku o dofinansowanie ~~projektu~~ listu intencyjnego potencjalnych partnerów ponadnarodowych ....”	Należy usunąć słowo „projekt”. Zapis jest mylący i może prowadzić do odczytu: „projekt listu intencyjnego”.	Uwaga uwzględniona
183.	UM Pomorskie	Podrozdział 8.2 Wybór projektów współpracy ponadnarodowej, punkt 8)	Proponowane uproszczenie treści zdania „Jedynym dokumentem...” na np. „Po zatwierdzeniu projektu do dofinansowania, aby podpisać umowę o dofinansowanie projektu należy uprzednio przedstawić umowę o współpracy ponadnarodowej”	Moment złożenia wymaganego dokumentu w obecnej wersji Wytycznych nie jest klarownie opisany.	Uwaga uwzględniona
184.	UM Opolskie	Rozdział 8, Podrozdział 2, pkt 8 i pkt 9, ppkt a- ii, str. 21-22	Wnioskodawca na etapie składania wniosku o dofinansowanie projektu jest zobowiązany do złożenia dokumentów określających własną sytuację finansową oraz partnerów projektu, a	Wymóg składania dokumentów poświadczających sytuację finansową partnerów na etapie składania wniosku projektowego wynika z <i>Zasad dokonywania wyboru projektów w ramach POKL</i> , wersja z dnia 1 grudnia	Punkt został usunięty. Kwestie dotyczące załączników zostaną uszczegółowione w Zasadach dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL.

			dotatkowo listu intencyjnego w przypadku projektów ponadnarodowych.	2008r., str. 20.	
185.	MEN	Rozdz. 8, 8.2, pkt 9c	Wyjaśnienie/zmiana zapisu dot. projektów z komponentem ponadnarodowym zgłaszanym jako zmiana do wniosku o dofinansowanie projektu realizowanych w trybie konkursowym i systemowym	Nie jest jasne, w którym momencie beneficjent ma przedstawiać umowę o współpracy ponadnarodowej. Z zapisu w punkcie 8 wynika, że umowa o współpracy ponadnarodowej jest dostarczana przed podpisaniem umowy dofinansowanie projektu. W tym wypadku umowa o dofinansowanie projektu jest już podpisana, natomiast nie ma umowy o współpracy ponadnarodowej, dlatego należy jasno określić, kiedy ma nastąpić przekazanie umowy o współpracy ponadnarodowej. Ponadto, nie jest wystarczająco wyraźnie opisana procedura zgłaszania i zatwierdzania zmian do wniosku o dofinansowanie projektu w sytuacji, gdy IP jest beneficjentem systemowym.	Uwaga częściowo uwzględniona Uzasadnienie: Szczegóły procedury zgłaszania zmian do projektu beneficjenta systemowego są tożsame z procedurą przyjętą dla projektów standardowych.
186.	WUP Rzeszów	Podrozdział 8.2 punkt 5	Brak sprecyzowania sposobu akceptacji umowy przez IP	Sprecyzowanie zapisów tego punktu przyczyni się do zapewnienia przejrzystości procedury wdrażania projektów innowacyjnych i ponadnarodowych	Kwestie zostaną wyjaśnione w <i>Zasadach dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL</i> .
187.	WUP Rzeszów	Podrozdział 8.2 punkt 9 c	Wątpliwości budzi fakt dokonywania zmian polegających na wprowadzeniu komponentu ponadnarodowego zwykłą procedurą zmian	j.w.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Nie wskazano o jakie wątpliwości chodzi, co utrudnia odniesienie się do uwagi. IZ nie widzi potrzeby wprowadzania odrębnej procedury w tym zakresie (oprócz wsparcia ekspertów).

188.	UM Mazowieckie	Rozdział 8, Podrozdział 2, pkt 9), b), i)	W tej części wytycznych jako instytucja, do której mogą być składane projekty z komponentem ponadnarodowym w odpowiedzi na konkurs, wskazywana jest IP	IP zgodnie z delegowaniem zadań do IP 2 wynikających z Porozumienia pomiędzy IZ a IP z dnia 22 czerwca 2007 r. m. in. takich jak: (przygotowanie dokumentacji konkursowej, ogłaszanie konkursów, przyjmowanie wniosków w odpowiedzi na konkurs, ocena formalna i merytoryczna projektów, podpisywaniem umów z beneficjentem) innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej proponuje się uwzględnienie w treści IP 2, np. zapis IP/IP2	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: W pkt. 2 podrozdziału 4.2 wskazano, iż gdy mowa o IP, należy przez to rozumieć również oddelegowanie zadań IP2.
189.	UM Mazowieckie	Rozdział 8, Podrozdział 2, pkt 9), c)	W tej części wytycznych analogiczne zapisy jw. dotyczą wskazania IP	IP zgodnie z delegowaniem zadań do IP 2 wynikających z Porozumienia pomiędzy IZ a IP z dnia 22 czerwca 2007 r. m. in. takich jak: (przygotowanie dokumentacji konkursowej, ogłaszanie konkursów, przyjmowanie wniosków w odpowiedzi na konkurs, ocena formalna i merytoryczna projektów, podpisywaniem umów z beneficjentem) innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej proponuje się uwzględnienie w treści IP 2, np. zapis IP/IP2	
190.	UM Mazowieckie	Rozdział 8, Podrozdział 2, pkt 11)	W tej części wytycznych analogiczne zapisy jw. dotyczą wskazania IP	IP zgodnie z delegowaniem zadań do IP 2 wynikających z Porozumienia pomiędzy IZ a IP z dnia 22 czerwca 2007 r. m. in. takich jak: (przygotowanie dokumentacji konkursowej,	

				ogłaszanie konkursów, przyjmowanie wniosków w odpowiedzi na konkurs, ocena formalna i merytoryczna projektów, podpisywaniem umów z beneficjentem) innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej proponuje się uwzględnienie w treści IP 2, np. zapis IP/IP2	
191.	UM Warmińsko-Mazurskie	Rozdział 8 Podrozdział 2 Punkt 11	Koszty nawiązania współpracy ponadnarodowej, poniesione przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu lub przed <u>akceptacją wprowadzanych</u> zmian w projekcie, uznaje się za kwalifikowane pod warunkiem odpowiednio: podpisania umowy o dofinansowanie projektu lub akceptacji zmian przez Instytucję Pośredniczącą	Sformułowanie doprecyzowuje kwalifikowalność ww. wydatków	Uwaga uwzględniona
192.	WUP Rzeszów	Podrozdział 9 punkt 1	Wątpliwości budzi zapis o obowiązku IP w zakresie zapewnienia realizacji projektów innowacyjnych i ponadnarodowych	Bardziej adekwatny byłby zapis o zapewnieniu możliwości realizacji tego typu projektów .	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Zapis funkcjonuje w porozumieniach pomiędzy IZ a IP. W związku z powyższym, IZ nie widzi potrzeby zmiany.
193.	WUP Rzeszów	Podrozdział 9 punkt 3	Zapis o kosztach współpracy ponadnarodowej ponoszonych proporcjonalnie do korzyści jakie przynosi im współpraca ponadnarodowa jest niejasny i budzi liczne wątpliwości i pytania.	Zapis w obecnym brzmieniu może być przyczyną problemów w rozliczaniu projektów.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: IZ pragnie powtórzyć wyjaśnienia przedstawione we wcześniejszej tabeli zmian. Wytyczne wskazują pewien kierunek działania i ogólne możliwości. Ocena korzyści wynoszonych przez poszczególnych partnerów w stosunku do kosztów odbywa się w powiązaniu z uzasadnieniem, celami i rezultatami projektu. Nie jest

					<p>możliwe wskazanie sztywnych ram na poziomie Wytucznych. Kwestie te nie powinny budzić wątpliwości na etapie rozliczania projektu. Obowiązkiem projektodawcy, co zostanie wskazane w instrukcji wypełniania wniosku, jest uzasadnienie poniesienia konkretnych wydatków związanych ze współpracą ponadnarodową, w tym ewentualnych wydatków partnera, które miałyby zostać sfinansowane w ramach PO KL. Można wyobrazić sobie wiele różnych konfiguracji w tym zakresie i wyjątków od ogólnej zasady, których nie sposób opisać w zamkniętych definicjach.</p>
194.	PARP	Rozdział 9, pkt 3-5	<p>„Koszty współpracy ponadnarodowej co do zasady powinny być ponoszone przez poszczególnych partnerów ponadnarodowych <u>proporcjonalnie do korzyści, jakie przynosi im współpraca ponadnarodowa</u>”.</p> <p>Należy powrócić do dyskusji nad możliwością zastosowania rozwiązania z programu Leonardo da Vinci, w którym finansowany był projekt i koszty wszystkich partnerów uczestniczących w partnerstwie, proporcjonalnie do zakresu działań ustalonych dla każdego z partnerów.</p>	<p>Zapis jest dyskusyjny, bo nie można jednoznacznie określić jaki jest stosunek kosztów do korzyści. Nie ma możliwości określenia wskaźników / sposobów przeliczenia, które nie budziłyby wątpliwości, zarówno na etapie oceny wniosków, akceptacji umów o współpracy ponadnarodowej, monitorowania realizacji, kontroli. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że jeżeli brak jest możliwości jednoznacznego przeliczenia korzyści na koszty, w każdym przypadku sposób przeliczenia będzie kwestionowany przez UKS i NIK, które nie są bezpośrednio zaangażowane w realizację działań i z zasady nie znają</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona IZ pragnie powtórzyć wyjaśnienia przedstawione we wcześniejszej tabeli zmian. Zapis zastosowany w Wytucznych MRR wskazuje, iż „co do zasady” koszty powinny być ponoszone proporcjonalnie do korzyści. Może zatem dojść do rozwiązania przyjętego w programie Leonardo da Vinci. Wymaga to jednak odpowiedniego uzasadnienia we wniosku <u>w szczególności w kontekście realizacji celów PO KL</u>, jeśli projekt przewiduje np. iż będzie wypracowywane wspólne rozwiązanie, wykorzystywane</p>

			<p>Należy również ocenić na ile zasady zapisane z wytycznych wynikają z ograniczeń KE, a na ile z tworzonego polskiego modelu wdrażania projektów współpracy ponadnarodowej. KE nie wyklucza możliwości pokrywania kosztów projektu jako całości, tj. kosztów wszystkich partnerów w nim uczestniczących – zasada zapewnienia finansowania pełnych kosztów projektu.</p> <p>Wytyczne powinny precyzyjnie określić warunki / zasady finansowania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej, ze względu na swój wiążący charakter. Podręczniki, w których mogą / powinny być opisane przykłady, nie mają charakteru wiążącego i dla organów kontrolnych nie stanowią podstawy do uznania zgodności realizowanych działań z ogólnymi zasadami dla programu. Opieranie się wyłącznie na podręczniku nie jest argumentem w kwestiach spornych, w szczególności w części finansowej. Nieostre definicje i kryteria kwalifikowalności, będą generowały problemy interpretacyjne. Ma to szczególne znaczenie w części finansowej.</p> <p>Wymaga się, aby umowa o współpracy ponadnarodowej jasno określała zasady</p>	<p>warunków realizacji projektów. W praktyce, o ile możliwe będzie zawiązanie partnerstwa na tych zasadach, budżet będzie obejmował koszty działań przypisanych poszczególnym partnerom, co nie przekłada się na korzyści dla poszczególnych partnerów</p> <p>Zaproponowane rozwiązanie sprawdzi się wyłącznie w przypadku projektów realizowanych w formie współpracy pomiędzy projektami (pkt. 6.2.4.a wytycznych), realizowanymi w różnych krajach (klasyczne rozwiązanie z IW EQUAL), gdy każdy z partnerów ma zapewnione własne źródło finansowania i w jego zakresie pokrywa swoje wydatki. W innych przypadkach, w szczególności w przypadku krajów spoza UE, może pojawić się poważny problem ze sfinansowaniem projektów, zwłaszcza gdy każdy partner będzie musiał zapewnić sobie finansowanie. Wątpliwe jest, aby instytucje decydowały się na udział w projekcie, gdy partner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekazuje innowacyjne rozwiązanie (projekt innowacyjny), a dodatkowo musi pokryć swoje koszty, - przekazuje swoje doświadczenie, wiedzę (projekt w formie współpracy pomiędzy instytucjami – twinning) i dodatkowo zmuszony jest pokryć swoje koszty udziału w 	<p>we wszystkich krajach partnerskich, a finansowanie przewidziane jest wyłącznie z PO KL. Uzasadnienie takie nie będzie wymagane, jeśli projekt będzie zakładał adaptowanie rozwiązania partnera/ów w Polsce. Zapis, o którym mowa powyżej nie stoi zatem w sprzeczności ze stanowiskiem KE. Ponadto, zabezpiecza przed sytuacją wskazaną w uzasadnieniu: w przypadku gdy partner przekazuje innowacyjne rozwiązanie, doświadczenie, wiedzę np. polskiemu beneficjentowi, wówczas koszty pokrywa polski projektodawca, a nie zagraniczny partner (jak wskazano).</p>
--	--	--	---	---	---

			<p>finansowania działań. W sytuacji, gdy wytyczne nie dają jednoznacznej interpretacji w tym zakresie, przyjęte rozwiązania będą kwestionowane na etapie zatwierdzenia umowy. Należy brać pod uwagę różnice interpretacyjne różnych osób dokonujących oceny zgodności umowy z przyjętymi zasadami.</p> <p>W pkt. 4 „zaleca się również unikania dzielenia faktury (pro rata) pomiędzy partnerów z różnych krajów lub refakturowania”. Zalecenie to pozostaje w sprzeczności z podanym przykładem dot. łącznego kosztu wydania wspólnej publikacji. Z zalecenia wynika, że powinny zostać wystawione dwie oddzielne faktury, np. dla podmiotu polskiego oraz podmiotu zagranicznego (tutaj stosuje się inne zasady) na tę samą usługę / produkt, w tym jedna z VAT, a druga bez VAT, co wiąże się z dodatkowymi kosztami.</p>	<p>projekcie (np. koszt podróży do kraju partnerskiego), w tym przypadku trzeba wziąć pod uwagę fakt, że to polskie podmioty będą zdecydowanie częściej zainteresowane korzystaniem z doświadczeń innych krajów; w przypadku, gdy partner zagraniczny jest / będzie zainteresowany polskimi doświadczeniami, zaprosi polski podmiot do swojego projektu, bo sam uzyska środki w swoim kraju.</p> <p>Podział na zasadę wzajemności i zasadę podziału kosztów nie rozwiązuje problemu, bo przy braku jednoznacznych definicji i kryteriów (relacja korzyści do kosztów), obydwie zasady oznaczają to samo: konieczność sztucznego, niewymiernego podziału kosztów między partnerów lub równego podziału kosztów między partnerów, niezależnie od faktycznych korzyści i wnoszonego wkładu.</p> <p>Inny problem to brak możliwości skoordynowania konkursów na dofinansowanie projektów w poszczególnych krajach, aby podmioty mogły zapewnić sobie finansowanie. W praktyce działanie będzie sprowadzało się do modelu współpracy określonej w pkt. 6.1.4a (współpraca pomiędzy projektami realizowanymi w różnych krajach), czyli klasyczny model IW EQUAL. Pozostałe dwie formy</p>	
--	--	--	--	---	--

				współpracy będą podejmowane w ograniczonym zakresie, lub nie będą podejmowane ze względu na brak finansowania partnerów.	
195.	MPiPS	Rozdział 9 – Finansowanie Podział środków powinien zapewniać realizację projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej zarówno w trybie systemowym, jak i konkursowym.		Taki zapis sugeruje, że w rocznym Planie działania powinny znaleźć się zarówno projekty systemowe jak i konkursowe z tematyki ponadnarodowości i innowacyjności. Czy taka jest intencja IZ?	Zapis ten wskazuje jedynie na zapewnienie możliwości, a nie obowiązek uwzględnienia w każdym Planie działania realizacji projektów w jednym i drugim trybie.
ZAŁĄCZNIKI					
196.	MPiPS	Załącznik 1 – Tematy projektów innowacyjnych b) Zwiększenie oferty istniejących, wykreowanie nowych instytucji działających na rzecz integracji społecznej grup marginalizowanych, wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym;	Zwiększenie oferty istniejących lub wykreowanie nowych instytucji działających na rzecz integracji społecznej grup marginalizowanych, wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym;	Zmiana stylistyczna	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Tematy zostały już zatwierdzone przez KM. Niemniej, Temat ten należy interpretować jako działania służące zwiększeniu oferty istniejących instytucji lub wykreowaniu nowych.
197.	MPiPS	Załącznik 1 – Tematy projektów innowacyjnych h) Nowe obszary działalności i formy aktywizowania osób pozostających bez zatrudnienia, w tym osób w trakcie ostatniego roku nauki, w ekonomii społecznej lub przedsiębiorczości;		Temat został sformułowany w sposób niejasny, nie wynika z niego z czym należy wiązać ekonomię społeczną i przedsiębiorczość	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: Tematy zostały już zatwierdzone przez KM. W odniesieniu do przedsiębiorczości Temat będzie realizowany w ramach Priorytetu VI, w odniesieniu do ekonomii społecznej w Priorytecie VII.

198.	MPiPS	Załącznik 2 – Schemat projektów innowacyjnych Opracowanie wstępnej wersji produktu oraz strategii wdrażania projektu innowacyjnego	Opracowanie strategii wdrażania projektu innowacyjnego oraz wstępnej wersji produktu	Proponowana jest zmiana stylistyczna, aby podkreślić kolejność działań w I etapie – najpierw powstaje strategia, a potem produkt, który powstaje na skutek jej realizacji	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie: W pierwszej kolejności powinna powstać wstępna wersja produktu – główne założenia (w tym m.in. celu przeprowadzana jest analiza problemu). Bez wstępnej wersji produktu niemożliwe jest opracowanie strategii, która ma precyzować działania odnoszące się do wypracowania nowego rozwiązania (należy rozróżnić wstępną wersję od produktu finalnego).
199.	WUP Dolnośląskie	Załącznik 2	Proponowany zapis tytułu załącznika: „Schemat realizacji projektów innowacyjnych (z wyłączeniem projektów upowszechniających).	Doprecyzowanie zapisu.	Uwaga uwzględniona
200.	UM Opolskie	Załącznik 5 –pierwsza część schematu (IP+KIW), str.34	Proponuje się dodać Instytucję Zarządzającą (IZ) jako podmiot akceptujący Plan Działania (PD).	W związku z uwzględnieniem KIW w tym schemacie jako podmiotu konsultującego, wydaje się uzasadnione dodanie IZ jako podmiotu akceptującego PD.	Uwaga uwzględniona
201.	UM Małopolskie	Rozdział 8, Podrozdział 2, punkt 8	Zgodnie z przedstawioną tabelą zgłaszanych uwag IZ zobowiązała się uwzględnić w Wytocznych uwagę nr 108 - doprecyzowania zapisów dotyczącego listu intencyjnego poprzez uwzględnienie w Wytocznych Minimalnego zakresu listu intencyjnego . W przesłanych do konsultacji Wytocznych nie uwzględniono ww. uwagi.		W piśmie przewodnim, do którego załączono tabelę, wskazano, iż dokumenty te zostaną przekazane do konsultacji, które zakończyły się 23 stycznia br. IZ, mając na uwadze elastyczność zasad wdrażania, podjęła decyzję o załączeniu powyższych dokumentów do <i>Zasad dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL.</i>